

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 6 Din, polletno 12 Din, celoletno 24 Din; za tuzemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani, št. 10.711.

Vzajemnost dolenjskega obrtništva v boju za obstanek

Dolenjsko obrtništvo je v tako hudi stiski, da grozi nekaterim obrtniškim strokam popolno uničenje. Najhuje so prizadeti čevljarji, ki jim konkurira Bat'a. Čevljarjem sledijo krojači, ki jih tlačijo Tivar. Prav tako so zaradi domače in tuje konkurence prizadete tudi druge obrtne panoge. Stavbna in ključavničarska obrt pa nimata dela, ker se premalo zida. V taki stiski tudi dolenjski obrtniki iščejo poti, po kateri bi si izboljšali položaj. Zlasti se trudijo doseči čim boljše kakovost svojih izdelkov. Rečemo lahko, da se kakovost naših obrtnih izdelkov že lahko kosa s tujimi. Žal, da tega naša širša javnost nekoliko ne ve, nekoliko pa vedeti neče. Se zmerom ji je tuje navidezno cenejše in boljše blago ljubše od domačega. Da bi domači obrtniki javnosti pokazali, česa so zmožni, so se odločili prirediti stalne razstave svojih izdelkov. Zraven so se začeli še bolj združevati v različnih obrtniških društvih. Pozabili so stare strankarske spore in postali spet samo obrtniki, ki se bore za isti smoter. Le tako

se postavlja trdnjša osnova za boljše bodočnost obrtniškega stanu.

V Novem mestu, središču Dolenjske, odkoder naj dobivajo vsa obrtniška društva Dolenjske smernice za nadaljnje delo, sta se združili pred kratkim dve močni obrtniški društvi, in sicer Obrtno društvo in novoustanovljena Obrtna zveza v enotno obrtno fronto, katere prvo delo bo velika obrtna razstava za časa gasilskega shoda v Novem mestu v dneh od 4. do 13. julija. Vse dolenjsko obrtništvo bo tedaj stopilo na plan krepko združeno in bo pokazalo, kaj zmorejo njihove pridne roke. Marsikaj so pokazali obrtniki že leta 1934. z razstavo svojih izdelkov po novomeških izložbah in v letu 1935. z razstavo v hiši g. Kastelica, vendar so bile vse te razstave preveč raztrgane in zato niso dosegle večjega uspeha. Nameravana razstava pa bo prirejena v enem samem poslopju in bo bolj enotna. Želimo le, da bi bilo to veliko obrtniško prizadevanje za obstoj in napredek obrtniškega stanu deležno največjega uspeha.

Cenen način koristnega pokrivanja rastlin s papirjem

V predzadnji številki našega lista smo prišli članek, v katerem je pisec opozoril na važnost papirja v kmetijstvu. Pri gosti naseljenosti v naši deželi in malemu obsegu obdelane površine, ki odpade na poedinca, je prav umevna težnja naših malih kmetov in delavcev, da bi izvlekli čim več pridelkov iz svojih njiv in vrtov. Zaradi tega smo dobili na omenjeni članek, ki obeta s pomočjo papirja manj muke in znatno večji pridelek, kopo vprašani, na katera zdaj odgovarjamo.

Pokrivanje vrtno in tudi njivske zemlje z asfaltno lepenko ni nikakršna novost, saj so že pred vojno uporabljali v naprednih državah ta način pri plemenitejših in torej donosnejših pridelkih. Tako na primer so pokrivali in še pokrivajo s papirjem na Hlavajskih otokih nasade tobaka, kjer pridelujejo dragocen tobak za izdelavo najfinjših cigar. Za navadne pridelke, kakor turščico, zelje, krompir in slične kmetijske rastline, se je v poizkusih ta način sicer odlično obnesel, toda ima eno nevarno plat, ki zavira splošno uvedbo asfaltno lepene v kmetijstvu. Asfaltna lepenka se namreč izdeluje patentiranim postopku, zato jo izdeluje na svetu le nekaj tvornic (v naši državi ni menda nobene). Zavoljo tega zahtevajo zanjo po 3 Din za kvadratni meter, kar je za naše razmere previsoka cena, saj se dobi za to ceno in celo še ceneje že obdelana zemlja v trajno last. Iz tega vidimo, da za naše razmere ni mogoča uvedba te novosti. Prav tako, kakor ne gre, da bi mislil naš kočar na nabavo motornega pluga (traktorja), ki je

postal na primer v Rusiji neobhodno potreben pri tamošnjih razsežnih njivah.

Iznajdljv čitatelj nas je vprašal, ali bi se dala uporabiti na vrtu v te svrhe katranizirana tanka strešna lepenka. Kakor je videti, ta zamisel pametna, jo je vendar treba odkloniti: S katranizirano lepenko so že delali poizkuse, ki so dognali, da učinkuje takšna lepenka celo škodljivo na rast pridelkov.

Za male grede se pa vendar da najti primeren in cenen nadomestek za nedosegljivo asfaltno lepenko. Vzemi močan, lahko tudi že rabljen ovojni papir, ga nareži na kakega pol metra široke kose. Te namaži s črnim grafitom, kakršnega rabimo za mazanje peči proti rji, tako da ga raztopimo v vodi v tanko kašo. Na papirju napravimo za dober dvodinarski kovanec velike luknje v takšni razdalji, v kakršni bomo sadili potem sadike: za solato bolj goste, za paradižnike redkeje, za zelje pa še bolj redke. Ko smo pripravili grede za sajenje, položimo po zadosti namočenih zemlji papir podolž gred in vsadimo v luknje po eno rastlino. Ko smo z eno lego gotovi, položimo poleg nje drugo, tako da se robovi za dva prsta križajo. Da nam veter ne dvigne papirja, poožimo po skledih primerne late. Še boljši je papir, prepleškan s črno olinato barvo, ker je bolj trpežen.

Kakor vidimo, je to delo prav lahko in ceno izvršljivo v kratkem času, nudi nam pa mnogo koristi. Papirnata odeja ne pusti plevelu rasti, varuje dragoceno vlogo v zemlji, plohe ne stolče, o rane prsti, črna barva papirja pa vsrka več sončnih žarkov in tako rastline brez povečanega truda bolje uspevajo. Zlasti za nove vrtove v krajih z mrzlo ilovnato zemljo je ta način izboljšanja pridelkov zelo priporočljiv.

Jasno je, da se navaden papir ne da uporabiti za več let, ker ga zunanji vplivi preveč razkrajajo. Morda bi se našlo tudi pri nas kakšno podjetje, ki bi nudilo po primernejši ceni z asfaltno prepojen papir, ki se da uporabljati več let zaporedoma. Tako bi se nabavni stroški zanj bolj izplačali in bi bil tudi uspeh zanesljivejši kakor pri enoletnem nadomestku, ki naj bo predvsem za izpodbudo in poizkuse. Zeleti bi bilo, da se povzgojijo za to zadevo v to poklicani strokovnjaki in pa naše učiteljstvo, ki je že v odlični meri pomagalo, da je postalo sadjarstvo tista panoga našega kmetijstva, ki prinaša naši deželi že prav lepe dohodke.

Rudarji čakajo na povečanje dobav premoga železnicam

Trboveljski rudarji so imeli pred dnevi shod, ki ga je sklical narodni poslanec laškega sreza g. Pieskovič z namenom, da pojasni rudarjem vse korake in ukrepe, ki so bili v zadnjem času storjeni, da bi se v letošnjem letu njihov položaj še bolj ne oslabil.

V obširnem govoru je g. poslanec očitno razvoj rudarske stiske v zadnjih letih, ki je od leta do leta naraščala zlasti zato, ker je uprava državnih železnic od leta 1929 dalje zniževala dobavne količine in cene premoga za državne železnice iz naših premogovnikov. Koško posredovanj je bilo leto za letom, toda brez uspeha. Prav odločno so se lani zavzeli proti vsakoletnemu zniževanju dobavnih količin in cen premoga za državne železnice vsi slovenski po-

slanci, ki so se zbrali v ta namen v Ljubljani. Sestavili so obširno spomenico, v kateri so obrazložili vse hude posledice, ki bi utegnile slediti taki nepravilni razdelitvi dobav premoga. Kakor kaže, tudi to prizadevanje združenih slovenskih poslancev ni zaleгло. Prav tako letos položaj glede naročil premoga iz naših premogovnikov za državne železnice ni jasen. Znano je samo to, da nekateri premogovniki na jugu države delajo s polno paro, medtem ko delajo naši rudarji le po 12 do 13 dni na mesec. Ti premogovniki na jugu obratujejo očitno s tako majhnimi stroški, da lahko prevažajo svoj premog v Slovenijo in konkurirajo našim modernim rudnikom. To se pravi, da morajo biti tako socialne kakor delovne razmere v teh premogovnikih izredno slabe, ker bi bila sicer taka konkurenca ne-

mogoča. Slovenski rudarji smatramo, da smo prav tako državljani Jugoslavije, kakor so Bosanci, in da zato nimamo prav nič manj pravice do primernih naročil premoaga državnim železnicam.

O uspehih posredovanj pri raznih ministrstvih je poročal član delavskega odposlanstva g. Križnik. Odposlanstvo je sicer došlo pri ministrih zagotovo pomoči glede dobav premoga, vendar uradnega potrdila o tem še ni.

Načelnik druge skupine g. Pliberšek pa je poročal o ukinjenju člena 219. obrtnega zakona, ki določa bolniške podpore za primer bolezni. Zveza rudarjev Jugoslavije je proti ukinjenju takoj poslala resolucijo na odločilna mesta. Govoril je še o ukinjenju pokrajinskega pokojninskega sklada za rudarje, ki je močno zadel rudarske upokojence, nato pa o bratovski skladnici. Naposled se je zahvalil poslancu g. Pleskoviču za njegovo prizadevanje, da bi se izboljšal položaj rudarjev.

V zdravih stanovanjih je malo bolnikov

Rojak rudar v Piennesu v Franciji - nam piše:

Pred kratkim je opisala »Domovina« strašne razmere v ljubljanski bolnišnici. Čisto prav je povedala, da je treba bolnišnico razširiti in ji tudi sicer nuditi dovolj sredstev ne samo zaradi tega, ker to zahteva narodno zdravje, temveč tudi zavoljo tega, da nam ljubljanska bolnišnica ne bo v sramoto.

K temu bi bilo treba še nekaj pripomniti, in sicer to, da bi se morale zdravstvene razmere med Slovenci izboljšati. Potem bi bilo manj bolnih. Kdor enkrat hudo zbolí in mora iskati zdravja v bolnišnici, ostane kaj rad za zmerom bolehen. Dobre bolnišnice

morajo biti, a tudi za to se mora skrbeti, da bo čim manj ljudi zbolelo.

Zato je enako nujno potrebno, da bi odločilni činitelji zatrli tista glavna gnezda bolezni. V mislih imam nezdrava bivališča (barake, stare hiše in podobno), ki jih je polno okrog rudnikov in tudi po mestih, saj sem svoječasno sam bival v taki nezdravi baraki. Vem za primere, da je stanovalo skupno po šest do osem delavskih družin v posamezni baraki. To so človeka nevedna bivališča in prava grezda jetike.

Današnja prosvetljena doba zahteva, da se napravi konec taki sramoti. Do človeškega bivališča ima pravico vsak človek — tudi preprost delavec.

POLITIČNI PREGLED

Z amandmanom v novem finančnem zakonu je kmetijski minister pooblaščen,

da lahko po odobrenju ministrskega sveta predpiše uredbo o ustanovitvi organizacije s področjem, pravicami in dolžnostmi kmetijskih zbornic

kot uradnih zastopnikov kmečkih koristi in da bi se čimprej pripravil načrt uredbe o kmetijskih zbornicah. Kmetijski minister je sestavil potrebno komisijo. V komisiji sta poleg članov, imenovanih od ministra, en

predstavnik Glavne zadružne zveze, ki ga določi zveza sama, in en predstavnik Združenja jugoslovenskih agronomov, ki ga določi glavni odbor tega združenja. Predsednik komisije Vladimir Vujnović.

Ko je finančni odbor senata pretekli teden iz višjih državnih koristi odobril proračun se je ta teden začela

proračunska razprava v celotnem senatu

pod vodstvom predsednika dr. Ljubomira Tomašiča. Razpravo je uvedel finančni minister dr. Dušan Letica, ki je obrazložil sestavo

proračuna. Izmed senatorjev je prvi govoril dr. Grga Andjelkovič, ki je vmes tudi navedel, da se zaradi cenzure JNS vsak dan napada, kakor da nosi vso odgovornost za prejšnjo politiko, ne da bi se stranka lahko branila. Glede volilnega zakona je naglašal, da si vsi želimo naprednejšega in svobodnejšega novega volilnega zakona. Dotaknil se je tudi hrvatskega vprašanja, češ da mu je treba posvetiti popolno pozornost. Glede proračuna je izjavil, da bo glasoval za poročilo večine senatovega finančnega odbora. Dalje je govoril med drugimi senator g. Ivan Pucelj in poleg drugega naglašal, da je gospodarsko stanje v Sloveniji slabo, kakor še ni bilo nikdar. Vrednost lesa in vrednost živine sta padli na najnižjo mero, drugih pridelkov pa slovenski kmet ne more prodajati. Razprava v senatu še ni končana.

Pretekli teden je svet Društva narodov na svoji seji v Londonu

ugotovil da je Nemčija prekršila lokarnsko pogodbo

ker je z vojaštvom zasedla Porenje, v katerem po tej pogodbi ne bi smelo biti nemškega vojaštva. Nemčija zagovarja ta svoj korak s trditvijo, da je bila v to prisiljena zaradi francoskoruske vojaške zveze, ki je po nemškem mišljenju naperjena proti Nemčiji. Države, ki so pred leti podpisale lokarnsko pogodbo zato, da bi bili Francija in Belgija varni pred nenadnim nemškim vpadom, so na posvetovanju v Londonu načelno sklenile, naj haško razsodišče odloči, ali francosko-ruska pogodba krši lokarnsko, kakor trdi Nemčija, ki zaradi tega smatra, da je lokarnska pogodba več ne veže. Za čas pogajanj z Nemčijo pa naj bi opek pas v Porenju zasedla mednarodna policija.

Kakor poročajo iz Londona, pripade zdaj Društvu narodov naloga,

da pripravi veliko mednarodno mirovno posvetovanje,

ki bi se ga udeležile tudi države, ki niso članice Društva narodov. Ta mirovna konferenca bi razpravljala o Hitlerjevih mirovnih predlogih in o drugih važnih mednarodnih vprašanjih. Seveda pa se naglašja, da bodo pogajanja o nemških predlogih mogoča šele tedaj, če Nemčija prej sprejme gori omenjene londonske sklene.

Ivan Stivnik:

Usodna žena

Ob misli na svojo polisesro se je Beatrika odurno zasmejala.

Romana naj se le trudi za Viktorjevo naklonjenost. Le naj se zabava z njo, kolikor mu drago, in naj se vozi v tovarno, kolikorkrat se mu zljubi. Romana bo mislila, da mu je res kaj do nje, in bo gojila nade v svojem srcu. In ko bo mislila, da že drži srečo v rokah, pride žalostni konec! Le naj se zaljubi vanj, potem bo vsaj razočaranje tem grenkejšje. Privoščila ji je to, grobi. Naj pase Viktor tudi na njo svoje donjuansko poželjenje. Ah, to bi uteha, ko jo bo videla ponižano! Beatrične oči so se iskrale od nizkega sovraštva. Stresla je vsa pisma iz listnice. Bilo jih je šest, vsa iste roke. Razem njih sta bili v listnici še dve fotografiji — slika prav čedne mlade žene in amaterski snetek ljubkega majhnega dekletca.

Beatrika si je površno ogledala slike in datume na pismih. Bila so očitno že dokaj stara. Zelo rada bi bila videla tudi zadnje pismo, tisto, ki ga je sama prinesla Viktorju: videla bi vsaj, kaj mu je pisala žena takrat! Ah ni ga bilo zraven.

Ravno je hotela potegniti pismo iz ovitka, ko se je zdajci spustila težka roka na njeno ramo. In jezen glas je rekel tik zraven nje: »Tega miss sahib ne sme.«

Beatrika se je prestrašeno ozrla. Za njo

je stal Kaluta-Baj z jeznim obrazom in sršečimi očmi.

V prvem hipu ni vedela kaj storiti. Nato se je ohrabrila in stresla njegovo roko raz sebe.

»Kaj mislite? Kaj se predrznete?« je zavpila s kar moči samozaveštnim glasom.

Toda Kaluta ji je brez ceremonij potegnil pismo iz roke, ga položil v predal k listnici ter obrnil ključ.

»Kaluta ostane tu, a miss sahib pojde,« j dejal nato in oči so se mu zablisnile tako preteče, da se mu ni upala ugovarjati.

»Sirovina je zmogena, da me pobije na tla.« je pomislila sama pri sebi.

Posmehljivo ga je premerila in se obrnila k vratom, skozi katere je bila prišla. Na pragu se je ozrla ter siknila zaničljivo: »Hlapec, nesramni!«

To rekši je naglo zaprla vrata za seboj. Vendarle jo je bilo strah Kalutove jeze.

Indijec pa je le prezirno gledal za njo. Nekaj časa je upiral oko v zaprta vrata, kakor bi jih hotel predreti s pogledom. Nato je stopil k njim, in ker ni videl ne ključa ne zapaha, je vzel močno vrstico ter privezal ključko k bližnji omari.

»Kače se plazijo tudi skozi zaprta vrata,« je zamrmral. »Plavofasa miss sahib je kača.«

Srdito je odšel na hodnik in spet nastopil stražo pred vrati.

Njegov tanki, ostru sluh, ki je bil vaju streči na potuhnjene stopinje tigra v džungli, je bil začutil v gospodarjevi sobi šum.

Tiho je stopil vanjo ter zasačil Beatriko pri njenem vohunskem početju.

Ko se je vrnil gospodar iz tovarne, mu je takoj povedal, kaj se je zgodilo. Viktor je bil prišel zelo vesele in razigrane volje, prebil je v pogovoru z Romano nekaj ur, polnih užitka.

Ob tej novici se mu je stemnil obraz. Stopil je k pisalni mizi in odprl predal; nato je vzel iz nje listnico in jo potehtal v roki, roki.

»Ali je imela miss sahib listnico v rokah, Kaluta?«

»Ne, sahib — samo pismo miss-sahibe Suzanne.«

Viktor je mrko pogledal pred se. »Teh pisem naj ne vidi nobeno tuje oko. Čuvaj jih dobro, Kaluta, dokler ne odpotujeva!«

»Kaluta zdaj ve, da preže kače ob poti, sahib, Kaluta pazi.«

Viktor mu je pokimal. Pismo, ki je ležalo zraven listnice, je spravil v žep. Nato je zaklenil predal in spravil ključ. »Ne omeni tega nikomur, Kaluta!«

Indijec je široko pogledal gospodarja. »Kaluta molči, sahib!«

S tem je bila zadeva med gospodarjem in Kaluto opravljena.

Viktor je sedel k pisalni mizi ter se zastrmel tjavendan.

Sklenil je, da ne ukrene v tej stvari ničesar. Beatrika naj ostane v negotovosti, ali jo je Kaluta zatožil ali ne. On ji vsaj ne omeni niti besedice. Kalutova paznost je bila očitno preprečila, da ni čitala pisem; s tem je bil Viktor zadovoljen.

Njegovo mnenje o Beatriki je bilo vsakako zapečaten. Bila je podel značaj —

Celo otroci že vedo....



J 136

Če pere mamica s Schichtovim Radionom, ji gre delo hitro in brez truda izpod rok; in potem ni mamica prav nič utrujena — ampak je vedno tako dobre volje. Saj je pa tudi lahko — kajti Schichtov Radion opere brez truda perilo veliko bolj čisto, kakor bi ga oprale najbolj pridne roke ob najhujšem naporu. In kako preprosto je to: najprej raztopi Radion v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato perilo izperi najprej v topli, potem pa še v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.



Schichtov RADION pere vse

Na predloge držav podpisnic lokarniske pogodbe je prinesel v roke nemški odposlanec Ribbentrop z letalom v London

odgovor nemške vlade.

Ako se bo polžaj toliko izboljšal, da bi bila možna nova pogajanja z Nemčijo, je verjetno, da bodo nadaljnja posvetovanja lokarnskih držav v Lausani, svet Društva narodov pa bi se sestal spet v Ženevi, in sicer šele maja. Kak je nemški odgovor še v javnosti ni znano.

Iz Adis Abebe poročajo, da so bile vse razvse razpoložljive abesinske čete poslane na pomoč rasu Nasibuju.

ki je vrhovni poveljnik abesinske ružne vojske, ker pripravlja general Graziani proti njemu veliko ofenzivo. Zadnje italijansko poročilo pravi, da ni bilo ne na južni ne na severni fronti izprememb.

Pretekli teden je v visoki starosti v Parizu umrl znani grški politik Venizelos.

Pravkar se je bavil z mislijo, da se vrne v domovino, ko je nenadno zboleel za pljučnico in spričo visoke starosti umrl. Bil je republikanec in je pri zadnjih volitvah dosegla njegova stranka velik uspeh. Njegovo truplo bodo prepeljali v Grčijo, kjer pripravljajo njegovi somišljeniki svečan sprejem. Truplo bodo izpostavili v atenski katedrali, nato pa prepeljali na otok Kreta, kjer bo pogreb. Nasprotniki venizelistov nasprotujejo svečanemu sprejemu pokojnega Venizelosa in celo proti temu, da bi se truplo prepeljalo v Grčijo.

DOPISI

DOMŽALE. V nedeljo 29. t. m. uprizori v Godbenem domu Pevsko društvo iz Jarš ljudsko igro v sedmih slikah »Mimo slave in časti«. Igra je lepa in primerna za velikonočni čas. Ker bo začetek predstave ob 7. zvečer, konec pa že okrog 9., bo tudi okoličanom mogoč obisk. Pridite!

PODPECA. Dramski odsek Podpornega društva za šolsko mladino je pred tedni uprizoril na svojem odru v rudniški dvorani narodno igro »Črno ženo.« Režiral jo je šolski upravitelj g. Ivo Mhev. Nabito polna dvorana je bila zadovoljna z igro in prav tako z igralci in igralkami, ki so svoje vloge dobro podali. Prav tako moramo pohvaliti petje zbora za odrom. Igralcem je treba še posebej izreči vse priznanje, da se po hudem delu v svinčenem rudniku še žrtvujejo delu na prosvetnem področju. Hvala za požrtvovalnost tudi režiserju g. Mhevu. Le tako naprej!

SEVNICA. V prvih dneh preteklega meseca se je vračala proti domu 14letna Malika Jazbečeva, hči posestnika Jazbeca iz Držeja. Na neki brvi v Zapužah pa je deklita po nesreči padla v precej naraslo vodo, ki jo je nesla že precej daleč. Tedaj pa je zaskočila njene klice na pomoč posestnik g. Franc Mirtelj. Prihitel je k vodi, skočil v njo in spravil Maliko na suho. Bila je že ne-

drugače se ne bi lotila tako nizkotnega podjetja.

»Romana ne bi storila tega,« je pomislil, in ni se začudil samemu sebi, da je ne imenuje več »gospodične Severjeve«.

Prav za prav bi bil Viktor zdaj lahko odpočival, da ga ni priklenilo stoprav zbu-jeno zanimanje za Romano. Njen tako jasni, mirni, in opredeljeni značaj se ga je dojmil čedalje globlje, zlasti odkar se je podala njegovemu vplivu in se ni več tako zatajevala pred njim. Takšne ženske ni pomnil med vsemi, katerim se je bil kdaj približal za daljši ali krajši čas. Pri vsej jasnosti svojega bistva mu je zadajala ne malo ugank, ki jih je hotel razrešiti. Že davno ni več verjel, da bi bila res tako grda skupulja, kakor sta mu jo naslikali Beatrika in njena mati. S takšnimi očmi in tako globokim mišljenjem in čuvstvovanjem ni mogel biti človek malenkosten in skop.

A kaj je bilo neki gnalo Beatriko, da se je skrivaj splazila v njegovo sobo in brskala po pisalni mizi? Gotovo nič drugega nego podla radovednost. Njegovo čuvstvo do nje je bilo ugasnilo prav tako naglo ter temeljito, kakor je vzplamelo. Dasi ni imel o ženskah bogve kako visokega mnenja, vendar ni mogel ljubiti tam, kjer je moral zaničevati in kjer je srečaval nizke lastnosti srca. Njegovo čuvstvo do Beatrike je bilo pokopano pod mokčecim zaničevanjem njenega ležnivega in neodkrtostrčnega značaja.

In spet so poletete njegove misli k Romani. Zdelo se mu je, da bi mu bilo mirneje in lažje pri srcu, ako bi mogel zreti v njene resne, temne oči. Misli je na to

kako ga je sprejela danes v tovarni. Stala je sredi svojih delavcev, baš ob maličnem odmoru, in se prijazno razgovarjala z njimi.

»Saj se trudimo vsi skupaj pri istem delu,« je odgovorila, ko jo je pohvalil, češ, kako lepo je, da ima srce za svoje ljudi.

In nehote se je spomnil Beatrike, kako brezsrčno in zaničljivo govori o vseh, ki so nižji od nje. Tako ni bilo primer ne konca ne kraja.

15. POGlavJE.

Ko je Kaluta-Baj prepodil Beatriko iz gospodarjeve sobe, je hitela naravnost k materi.

Brez sramu ji je priznala, da je preiskala Viktorjevo pisalno mizo, hoteč se prepričati, kaj je vzrok njegovega čudnega vedenja.

Gospa Sibila ni našla besedice graje. Vprašala je, gledaje Beatriki zvedavo v obraz: »Nu, — in kaj si dobila? Nekam razburjena se mi zdiš.«

Beatrika je globoko zasopla. »Da, mama, našla sem nekaj. In zdaj mi je vse jasno. Vsa sem zbegana od samega ogorčenja! Pripravi se, mama, čudno vest boš slišala. Viktor je oženjen — več let že! Celó otroka ima, triletno dekletce.«

Gospa Sibila je poskočila in srepo je zastrnela v hčer. »Ne! To ni mogoče. Vsaj jaz bi morala vedeti, če bi bilo res!«

Beatrika je skomignila z rameni. »Moral je poč imeti vzrok, da nam je zamočkal svojo ženitev. Njegova žena se zdi povsem nizkega stamtu, čeprav je videti na sliki zelo

čedna. To, da je bila vsekako revna, bi pač ne bilo zadosten povod, da jo skriva. In ker nas vendarle ni obvestil —

Gospa Sibila je sedela kakor kip. »Povej mi vse natanko! Kako si izvedela to skrivnost? Meni kar ne gre v glavo,« je ponavljala vedno iznova.

Beatrika je povedala zgodbo o listnici in njeni vsebini ter ponovila, kar je čitala v pismu.

»Pismo je bilo naslovljeno v Indijo, mama, in prav verjetno je, da mu žena zdaj, po njegovi vrnitvi, ni dala več miru in ga je potila, naj nas obvesti o svojem zakonu. S tem namenom je pač prišel k nam, potem pa se je zaljubil vame in jel odlašati od dne do dne. Saj sem ti rekla, da je ves izpremenjen, odkar je dobil onidan tisto pismo. Žena ga je gotovo odločno spomnila njegove dolžnosti, in to ga je osvestilo. Zato se je skril za tista stričevska čuvstva in hoče na brž, da bi se stvar nekoliko pozabila, preden pride s svojim razodetjem na dan. Potovanje, ki ga naznanja zdaj, je seveda zgolj izgovor. Peljati se hoče k svoji ženi in jo potolažiti s kako pravljico o nepremagljivih zaprekah. Gotovo mu je zdaj zelo napoti, in morda bi bil še vesel, če bi se je mogel iznebiti. Vsekako mora biti velik don Juan; nič se ne bi čudila, ako bi se zdaj v izpremembo igralkal z Romano, dokler ga tudi ona ne potuhta, kakšen je. Verjetnost, da mu pojde tudi pusta Ramana na led, je zame edmo, kar vldim zabavnega v tej istoriji. Naj mu le nastavlja zanke, le naj zavija vami oči! Na zadnje bo bo izplačal, da ga bo pomnila do smrti. Ali bo biamirana, kadar se izkaže, da je njen sladki ženin oče

zvestina, pa so jo z umetnim dihanjem spet oživili. Deklico so spravili k Mirteljevim in ko je po nekaj dnevih spet prišla k sebi, so jo izročili njenim staršem. G. Mirtelju vse priznanje in hvala!

ZAVRŠE PRI GROBELNEM. Na nedavni dopis je treba malo odgovora. V zakonski jarein pri nas pač malo stopajo, ker je prevelika gospodarska stiska. To, da se mladina zbere na prijaznem gričku ob nedeljah in se malo kratkočasni menda ne rodi slabih posledic. Dopisnik je za red in snago v cerkvi. Gotovo mu je znano, kdo naj za to skrbi.

ZGORNJI GABERNIK. Dne 21. t. m. smo spremljali na grobniško pokopališče oskrbnika Aleksandrovega vrelca g. Steva Gjorgjevića. Pokojnik je bil značajan in požrtvovalen mož in zaradi tega splošno priljubljen. Pri Aleksandrovem vrelcu je služboval nad 10 let, dokler nam ga ni iztrgala iz naših vrst zavrata bolezen. Štel je 65 let. Pogreb je vodil prota iz Celja. Spremljalo ga je na zadnji poti častno število domačinov, da so mu izkazali spoštovanje. Dasi pravoslavni, je večkrat daroval razne zneske za tukajšnje cerkvene proslave in dal tudi znatno vsoto za župnijske zvonove. Dragi Stevo, ti zvonovi pa se na zadnji tvoji poti niso poslovič od tebe v povračilo za tisto ljubezen do bžnjega, ki si jo povsod sejal, in počivati moraš v zapuščenem kotu pokopališča. V tolažbo ti naj bo, da te ohranijo vsi, ki so poznali tvoje dobro srce, v nepozabnem, častnem spominu!

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Kmečka samopomoč dosega uspehe, ki so se pokazali tudi na zadnjem ljubljanskem živinskem sejmu, na katerem so se cene goveji živini dvignile za 50 do 75 par pri kilogramu. Tako so se za kilogram žive teže voli prve vrste prodajali po 4 do 4.50 (pred 14 dnevi po 3.50 do 4), voli II. vrste po 3.50 do 4 (pred 14 dnevi po 2.75 do 3.50), voli III. vrste po 2.50 do 3.25 (pred 14 dnevi po 2 do 2.75) Din. Narasle so tudi cene debelih kravam, in sicer na 2 do 4 (na zadnjem sejmu 2 do 3.50) Din. Krave, klobasarice pa so se prodajale po 1.75 do 2.25 (na zadnjem

sejmu po 1.50 do 2) Din. Nespremenjena je ostala cena teletom od 4.50 do 5.50 Din. Nekoliko dražje so se prodajali tudi prasci za rejo, in sicer po 130 do 225 (na zadnjem sejmu po 100 do 170) Din.

SVINJE. Na ptujskem sejmu so se trgovali: pršutarji po 5.50 do 6, debele svinje po 6 do 6.50, plemenske po 5 do 5.50 Din za kg žive teže, a za kg mrtve teže po 7.50 do 8.50 Din. Prasce za rejo, stare od 6 do 12 tednov, so prodajali po 80 do 140 Din za rilec.

VINO. Kupčija z vinom je v tem mesecu nekoliko živahnješa, kar je menda v zvezi s tem, da se bodo aprila povišale cene železniški prevoznini. Cene se stalno gibljejo med 3 in 4.75 Din za navadna in med 5 in 6 Din za močnejša vina. Vinogradniki pričakujejo, da se bodo cene malo okrepile.

Sejmi

30. marca: Dolsko, Kostanjevica ob Krki, Loče pri Poljčanah, Sv. Helena v Rovtjah, Sv. Križ pri Ljutomeru, Št. Ilj pri Velenju, Vinica na Dolenjskem, Zdenska vas, Marenberg, Sevnica, Čakovec;
31. marca: Javorje pri Ljutiji;
1. aprila: Videm ob Savi;
2. aprila: Dramlje, Rakek, Turnišče, Zagorje ob Savi;
3. aprila: Gornji Tuhinj, Zabukovje (srez Brežice), Braslovče, Brumik, Cerklje pri Kranju, Hotemaže (samo za blago, Lemberg Ormož, Slovenska Bistrica, Spodnje Gorje, Št. Gotard pri Trojanah,
4. aprila: Loški potok, Slovenjgradec (samo za živino), Sv. Lenart nad Laškimi.

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili v devizah s prišteto premijo:

- 1 nizozemski goldinar za 29.67 do 29.81 dinarjev;
- 1 nemško marko za 17.55 do 17.69 Din;
- 1 angleški funt šterling za 215.19 do 217.25 dinarjev;
- 1 ameriški dolar za 43.12 do 43.48 Din;
- 100 francoskih frankov za 287.78 do 289.22 dinarjev;
- 100 češkoslov. kron za 180.55 do 181.66 dinarjev.

Vojna škoda se je trgovala po 357 do 358

Din., investicijsko posojilo pa po okrog 80 Din, Avstrijski šilingi so bili v zasebnem kliringu po 9.38 Din in nemške klirinške marke po 14.03 Din.

Domače novosti

* **Milko Kramer** †. Po kratki bolezni je v nedeljo preminil v Ljubljani industrialec g. Milko Kramer, brat ministra v pokoju g. dr. Alberta Kramera. Štel je šele 52 let. Iz ugledne stare trboveljske trgovske hiše je pokojnik bil med prvimi Slovenci, ki so se v svoji mladosti posvetili gospodarskemu visokoskolskemu študiju. Diplomiran je bil leta 1906, na dunajski trgovski visoki šoli. Vstopivši v službo Ljubljanske kreditne banke je kmalu postal ravnatelj njene podružnice v Splitu. Za časa svojega tamkajšnjega bivanja je mnogo pripomogel k razvoju domače industrijske delavnosti v Dalmaciji. Zadnja leta je bil pokojni ravnatelj g. Kramer v Ljubljani. Moža izredne inteligence in širokega obzorja, skromnega in poštenega človeka je spoštoval vsak, kdor ga je poznal. Ožaloščenim svojem iskreno sožalje, pokojniku pa večni mir!

* **Izreemba občin.** Kraji Gomilsko, Trnava in Zakel se izločijo iz občine Braslovč, kraj Grajska vas pa iz občine Tabora in se iz njih ustanovi nova občina Gomilsko. Iz občine Sedlarjeva v šmartinskem srezu pa je izločen kraj Imeno in priključen občini Podčetrtku. V krškem srezu je bil iz občine Leskovec izločen kraj Planina in priključen občini Raki.

* **Nove občinske volitve.** V nedeljo 3. maja bodo občinske volitve v občini Homcu v kamniškem srezu, ker je bil prejšnji odbor svojih poslov razrešen, in volitve odbora nove občine Sv. Jurija ob Ščavnici, ker sta bili s to novo občino spojeni prejšnji občini Terbegovci in Sv. Jurij ob Ščavnici.

* **Litijska župnija ustanovljena.** Kaker poročajo, je minister za pravosodje dovolil z odlokom z dne 12. t. m. ustanovitev litijske župnije.

* **Sadno drevje ob kočevskih cestah.** Tudi kočevske ceste dobijo sadno drevje. V ta namen se je vršil pred dnevi enodnevni sadlarski tečaj za cestarje, ki se ga je udeležilo okrog 40 cestarjev in stalnih delavcev. Pre-

in zakonski mož! In jaz, kadar pride do tega, si vsekako privoščim veselje ter ji povem v obraz, da je pri vseh svojih trdnih moralnih nazorih vendar ljubimkalo z oženjenim dedcem.

Ob tej misli se je Beatrika škodoželjno zakrohotala.

Gospa Sibila se kar ni mogla osvestiti. To ji ni šlo v glavo! Na vsem lepem je bila zagledala Viktorja v docela tuji luči.

Razen tega pa ji je bilo tudi neprijetno, da je Kaluta-Baj zalotil njeno hčer pri Viktorjevi pisalni mizi.

»To je silno mučno, Beatrika«, je dejala.

Hči je skomignila z rameni. »Indijec se je vedel predrzno in nesramno; da bi ga je mogla pošteno izplačati za to! A seveda, Viktorju ga ne morem tožiti. On se vedno potegne zanj — morda zato, ker mu pomaga pri njegovih donjuanskih pustolovščinah. Sicer pa naj Kaluta le kar pove svojemu gospodarju, da sem imela pismo njegove žene v rokah. Dobro se bo premislil, preden nama kaj omeni o tem. In če se vendarle drzne, mu povem v obraz, kakšno je moje mnenje o njem.«

Gospa Sibila je vzdihnila. »Da se je moč! tako varati o človeku! Skalno sem zaupala v njegovo poštenje.«

Dami sta preresetali stvar od vseh strani. Domenili sta se, da ne storita za zdaj ničesar in opustita vsako drezanje v to zadevo. Hoteli sta počakati, kaj stori Viktor.

»Morda je tudi on namenjen čakati, mama. Nemara misli, da nisem čitala nobenega pisma, ker mi je ubranil sluga še pravočasno. Vsekako stojim zdaj na višku polo-

žaja in seveda ne bom zapravljala časa, marveč storim vse, kar je v mojih močeh, da pripravim Žitka do odločilne besede.«

In ko sta sedeli tisti večer z Viktorjem za mizo, se je zdelo, da je spet vse po starem. Le Beatrika je ubrala napram Viktorju nekam hladnejše strune. Inženjer je ni hotel osramotiti in ni omenil niti besedice o tem, kar mu je bil povedal Kaluta-Baj.

Gospa Sibila se je venomer zvedavo ozirala Viktorju v obraz ter si ponavljala natihem iz dna svoje osrčnosti, da se ni zmotil in svoje žive dni v nikomer tako neizmerno, kakor se je v njem.

Viktor se je toplo poslovil od Romane za prihodnja dva dni. Odpeljal se je jutraj zarana. —

Za Viktorjeve odsotnosti je stopila Beatrika popoldne v bratovo sobo, da bi si izposodila od njega knjigo.

Janko je sedel pri učenju. Dal je Beatriki zaželeno knjigo. Sestra je obstala pred njegovo pisalno mizo in zagledala na nji Viktorjevo sliko. Prečitala je napis:

»Najvišje je resnica.«

Zasmejala se je porogljivo in potipala na fotografijo s svojim ostrim prstikom.

»Odkod pa imaš to uspešno podobo svojega velečenjenega strica?« je vprašala.

Janko jo je premeril s pogledom, ki je izražal vse mogoče. »Podaril mi jo je, ker sem ga prosil.«

»In si seveda zelo ponosen nanjo?«

»Gotovo da. Čeprav izgovarjaš ti to besedo s posmehom, je vendarle moj velečenjeni stric.«

»Potemtakem ga imaš za nekakšen vzor?«

»Da, ljuba moja. In ves ta čas se mi je videlo, da delaš tako tudi ti. Vsekako si kazala to kaj razločno s svojim vedenjem.«

»Vedenje vara,« je rekla Beatrika objestno. Janko jo je spet tako čudno pogledal. »Nu, zdelo se mi je, da sem še nedavno videl njegovo sliko okiteno s cvetjem na tvoji pisalni mizi.«

Beatrika je skomignila z rameni. »To ni nikak dokaz. Slika je pač stala tam, in okvir se mi je zdel tako gol. Sicer pa mi je zelo napoti.«

»Če ti je napoti, daj jo vendar nazaj v mamin album! Ako ne bi imel že te, bi te jaz naprosil zanj. Takrat, ko je stric Viktor prišel in si jo vzela iz albuma, bi jo bil prav rad imel. A ti mi je nisi hotela dati. Povedal sem stricu, da si me prehitela tisti dan, ko sem si jo hotel vzeti. V nadomestilo mi je dal tole.«

Rdečica zadrege je zdajci udarila Beatriki v obličje. »Ti si mi povedal, da sem si vzela sliko na dan njegovega prihoda?« je vprašala negotovo.

»Da, jaz.«

Beatrika je še enkrat prečitala napis: »Najvišje je resnica.« Nato pa se je zgenila, kakor bi vrgla nekaj od sebe.

»Eh, če bi sam spoštoval resnico, bi imel nemara prav, da se povišuje nadme! Zdej potemtakem ve, da sem mu natvezila pravljico, ko sem mu tolikanj govorila o njegovih slikah. Lahko si misli, da sem se le norčevala. To mi je ljubše, nego če bi mi ostalo prepričanje, da sem bila res zaljubljena vanj. Tako visoko kakor on spoštujem resnico tudi jaz. Ničesar nisva dolžna drug drugemu.« je pomislila.

(Dalje priložniji)

daval je znani strokovnjak sreski kmetijski referent g. inž. Sadar. Poleg tega so imeli obiskovalci tečaja priliko čud strokovno predavanje tehničnega referenta g. arh. Ureka.

*** 2500 tujih državljanov bo v dunavski banovini izgubilo pravico do zaposlitve.** Vsem v dunavski banovini zaposlenim tujim državljanom je bilo naročeno, da morajo do konca februarja letos prositi za dovoljenje bivanja in zaposlitve. V dunavski banovini je okrog 5000 delavcev in raznih uslužbencev, ki še nimajo našega državljanstva. Polovica si je pridobila novo dovoljenje bivanja, druga polovica, ki jo sestavljajo dninarji, hlapi in drugi mali ljudje, pa takega dovoljenja nima, ker se ni ozirala na razne razglase v uradnih in dnevnih listih.

★ Le malo ljudi je tako srečnih, da bi si lahko privoščali potovanja. Naša priljubljena družinska revija »Prijatelj« vas povede v skrivnostno Indijo in vam popiše življenje indijskih spokornikov. Potem vam pripoveduje, kako žive Laponci, ki prebivajo v mrzlih krajih. Popiše življenje zamorcev, naposled pa greste z njim na tihomorske otoke, kjer žive ljudje kakor v raji. Razen tega prinaša »Prijatelj« obilo drugega zanimivega branja. V uvodu piše, kako bi se dala pri nas najlažje odpraviti korupcija. Več krajših povesti poskrbi za vaše razvedrilo, daljši poljudni članek pa vas nauči več kakor vse suhe učne knjige. Če se radi smejete boste z užitkom brali izbrane smešnice, če pa radi rešujete uganke, boste našli v »Prijatelju« dovoli tridih orehov. Vsak mesec pride »Prijatelj« v vaš dom za majhen denar, saj stane za vse leto komaj 62 dinarjev, če se naročite tudi na njegove mesečne zbirke knjig, pa samo 32 dinarjev. Najbolje je, da si izberete rodbinsko zbirko, kjer stane deset knjig 67 dinarjev. V tej zbirki je izšla svetovno znana povest »Mali vitež«, kjer nastopajo iste osebe kakor v romanu »Z ognjem in mečem«, ki ste ga gotovo že brali. V kratkem izide povest »Romeo in Julija na vasi«, ki pretresljivo opisuje nesrečno ljubezen med otrokoma dveh sprtih družin. Na vse grlo se boste smejali, ko boste brali »Dnevnik malopridnega Jurčka«. Žal nam prostor ne dopušča, da bi podrobneje opisali vse lepe knjige, ki vas čakajo, če si boste »Prijatelja« naročili. Še pa se lahko sami o vsem prepričate. Pišite še danes na upravo »Prijatelja« v Ljubljani.

Dalmatinova ulica 10 d, ki vam bo rada poslala brezplačno na ogled eno številko lista in eno knjigo. In če naročnine za list in knjige ne bi mogli skupaj plačati, boste lahko poslali vsak mesec devet dinarjev, kar se vam pač ne bo poznalo. Ne zamudite torej lepe priložnosti!

*** Lepo starost 111 let je dočkal Todor Gjurić** v Gornjem Milanovcu. Pred kakimi 60 leti je pobegnil iz svojega rojstnega kraja v Sandžaku. Od tedaj živi v Gornjem Milanovcu in uživa velik ugled. V visoki starosti je ohranil dober spomin in zna zanimivo pripovedovati o burnih dogodkih iz svoje mladosti.

*** Z avtom v smrt.** Predzadnjo sredo malo pred polnočjo se je pripetila na državni cesti Ljubljana—Vrhnika blizu Loga huda avtomobilska nesreča. V smeri od Ljubljane je tedaj privozil avto, last kneza Windischgrätza iz Planine pri Rakeku, ki ga je šofiral 38-letni šofer Friderek Berthold iz Postojne. Z njim se je vozil še 36-letni carinski inšpektor Andrej Bole iz Planine. Z avtom sta prejšnji dan zreperjala neko carinsko blago knezovega sorodniku v Konjce in sta se ponoči vračala oba malo dobre volje. Cesta je bila prosta in vozila sta s precejšnjo brzino, ko je Bole blizu Loga zagrabil za volan, češ da Berthold prenašlo vozi. Posledice tega Boletovega posredovanja so bile usodne. Avto je z vso silo treščil v kamen ob cesti, da mu je odtrgalo desno kolo in ga s cestišča vrglo na travnik ob drevo, kjer je obvisel na levem zadnjem kolesu. Nesrečni Bole je odletel s sedeža, v sunku zdrobil šipo pred soferjem in priletel v jarék, kjer je obležal mrtev s prebito lobanjo. Prav tako je tudi Bertholda vrglo iz avtomobila na cesto. Mestni reševalci so ga še ponoči prepeljali v bolnišnico, kjer so mu zdravniki nudili prvo pomoč. Pokojni inšpektor Andrej Bole je bil po rodu Postojničan, služboval pa je v Planini, kjer so uradniki pa tudi vse ostalo prebivalstvo zelo cenili uglednega moža. Z veliko vnemo je delal pri Sokolu in drugih naprednih društvih.

*** Po nesreči z revolverjem ustreljen.** V nedeljo ponoči je prišlo v hiši posestnika Ruparja Franceta pri Sv. Ožbojtu na tako zvanih Pojkarh zaradi nepredvidnega ravnanja z orožjem do hude nesreče, ki je terjala življenje 17-letnega posestnikovega sina Okorna Jožefa od Sv. Barbare. Okorn je bil v

dogovoru z Ruparjevo Frančiško zaradi nakupa revolverja in sta se pogodila za ceno 150 Din. Barantali so v kamri, med tem ko so bili ostali ljudje v glavni sobi. Kupljeni

Izšla je nova številka ilustrirane tedenske revije

ZA RADIO GLEDALIŠČE FILM IN M O D O

NAŠ VAL

Iz bogate vsebine navajamo le najvažnejše prispevke: Naš radio v ekspoziciji prometnega ministra. — Ali se bo letos res pričelo z reformiranjem naše radiofonije? — Slike iz radijskega sveta. — Katarina Izmajlova v ljubljanski operi. — Slike k važnejšim oddajam ljubljanske radijske postaje. — Slike iz filmov, ki jih bomo v kratkem videli. — Pariške modne novosti. — Zaključujeta se roman »Zlati otok« in reportaža »Med potujočimi igraci«. — V prilogi Našega vala »Po opernem svetu« najdemo specijelno za radijske poslušalce prirejen libreto Verdiejeve opere »Trubadur«, ki jo 4. IV. prenaša radio Monakovo iz državne opere. Priloga je za radijske naročnike prav posebno važna, saj izide v vsaki številki po ena opera in bodo stalni naročniki Našega vala imeli v enem letu točne izvlečke skoroda vseh oper, ki so stalno na repertoarju evropskih gledališč. — Na posebnih 32 straneh prinaša Naš val točne in pregledno urejene sporede vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj na kratkih, srednjih in dolgih valovih, časovno razpredelnico oddaj in izvleček najvažnejših oddaj, križanke, vesti in slike iz radijskega sveta.

Naš val je najcenejša slovenska ilustrirana revija, mesečna naročnina 12 Din. — Zahtevajte še danes brezplačno in brezobvezno na ogled en izvod. Pišite na radijsko revijo »NAŠ VAL«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

DOMA

17

»Oblečena je zelo skromno, toda okusno. V obraz je videti poštena. Toda zdi se mi, da ne more biti iz naših krajev, ker ni v njej tistega izraza, ki ga vidimo pri naših ljudeh. Če bi ne govorila tako dobro francosko, bi skoraj mislil, da mora biti mešanica dveh različnih plemen.«

»Kako je potem prišla sploh sem?«

»Bog ve, odkod jo je prineslo?«

»Meni je samo rekla, da je bila njena mati Angležinja.«

»Meni se pa zdi, da to najbrž ne bo držalo. Dosti Angležev poznam, toda na njej ni prav nič angleškega«, je odvrnil gospod Vulfran. »Drugačna je, kakor so druge Angležinje. Lepa je in preprosta obleka njeno lepoto še povzdigne. V vsem svojem nastopu mora imeti nekaj nenavadnega, vzvišenege, bi skoraj rekel. Le tako je mogoče, da jo strojniki vzlic njeni skromni vnanosti tako poslušajo in ubogajo.«

In ker je bil ravnatelj Benoits takega značaja, da ni izpustil nobene priložnosti, kjer bi se tovarnarju lahko polaskal, je rekel:

»Ne da bi bili dekle videli, ste to uganili?«

»Njeno govorjenje me je pripravilo do teh sklepov.«

Ce bi Perina te besede slišala, bi bila postala najbrž še bolj zmedena, kakor je že bila.

Kmalu nato je gospod Vulfran zaklical:

»Avrelija!«

Zdaj je seveda pazila, da tega klika ni preslišala.

Kakor prejšnji dan, mu je morala tudi sedaj prevajati na francosko angleške časnike. Ko je bila z delom pri kraju, jo je tovarnar iznenada vprašal:

»Rekla si mi, da si nedavno izgubila mater. Kako dolgo pa je že tega?«

»Pet tednov.«

»Kje pa je umrla?«

»V Parizu.«

»In tvoj oče?«

»Izgubila sem ga pred šestimi meseci.«

Ker jo je držal za roko, je moral čutiti, kako so ji pri teh besedah vzdrhteli vsi prsti. Toda ni je izpraševal, kaj ji je, ampak je nadaljeval:

»Kakšen poklic pa sta imela tvoj oče in tvoja mati?«

»Voz sta imela in sta trgovala.«

»Po pariški okolič?«

»Po vseh mogočih deželah. Potovali smo po svetu.«

»Ali si odpotovala iz Pariza takrat, ko ti je mati umrla?«

»Da, gospod.«

»Ker sem mater pred smrtjo obljubila, da ne bom ostala v Parizu, ampak bom šla proti severu, kjer nekje prebiva družina mojega očeta.«

»Kako pa si prišla potem sem?«

»Ko je bila moja mati na smrt bolna, sem morala prodati naš voz, osla in tiste malenkosti, ki smo jih še imeli. Po pogrebu mi je ostalo komaj še pet frankov. Ker nisem imela dovolj denarja, da bi se bila odpeljala, kamor sem bila namenjena, sem morala iti pač peš in sem prišla sem.«

Gospodu Vulfranu je zadržetala roka. Perina ni mogla uganiti, zakaj.

»Oprostite mi, gospod«, je rekla nato, »da vas morim s svojim dolgočasnim pripovedovanjem. Saj sem prepričana, da vas ne more prav nič zanimati.«

»Prav nič se ne dolgočasi«, je mirno odvrnil tovarnar. »Nasprotno! Iz tvojih besed vidim, da si dekle, kakršno mora biti. Torej si odpotovala iz Pariza z nekaj centimi v žepu?«

»Da, samo nekaj drobiža sem imela in zemljevid.«

»Ali se tudi na zemljevidu spoznaš?«

»Seveda. Tega mora vsakdo poznati, kdor hoče potovati. Ta zemljevid je bil prav za prav edino, kar je ostalo od našega nekdanjega imetja.«

Tedaj ji je segel v besedo:

»Ali ni na najni levici visoko drevo?«

»Da, gospod, in klop je pod njim.«

»Pojdiva tja. Še marsikaj bi rad zvedel.«

Ko sta sedla, je Perina nadaljevala svojo povest. Ničesar ni prešla, da je videla, da jo gospod Vulfran z zanimanjem poslušal.

»Ali nisi nikoli beračila?« jo je med pripovedovanjem vprašal.

»Ne, nikoli, nikoli.«

»Toda mislila si že, da boš morala to storiti, ko nisi nikjer dobila dela.«

»Nisem mislila. Upala sem, da bo že prišla kakšna rešitev. In res je prišla, ko sem bila že čisto na koncu svojih moči. Če takrat ne bi bilo nikogar, bi bilo po meni.«

Povedala mu je, kako je ležala brez zavesti ob cesti, pa jo je potem prebudil njen Palikar. Pravila mu je o stari cunjarici Cajni, s katero sta potem hodila nekaj dni po deželi in kupovali cunje.

revolver je vtaknil Okorn v žep, potem pa ga je zvelkel spet ven in ga začel ogledovati. V domnevi, da ni nabit, ga je vzel v roke hišni gospodar Rupar. Kmalu nato pa je odjeknil strel in krogla je zadela Okorna v trebuh. Krvavečega fantja so položili na posteljo, češ da bo že odleglo. Toda njegovo stanje se je slabšalo in zjutraj so poslali v Škofjo Loko po zdravnika dr. Homana, ki je nasvetoval, naj takoj prepeljejo ponesrečenca v Ljubljano v bolnišnico. S tem poročilom so šli nazaj na Fojke in so potem, ko je minilo od nesreče že dobrega pol dne, naložili ponesrečenca na lojterski voz in ga odpeljali proti Ljubljani. Že pri Medvodah pa jim je Okorn tako opešal, da si ga na vozu niso več upali peljati dalje in so zato opravili ostalo pot z nekim slučajno mimo došlim avtom. Toda prepozno, že ubogi fant je med potjo izdihnil.

*** Nesreča ne počiva.** Ko je 21letni progovni delavec Friderik Paj iz Zagrada nedavno čistil gozd nad železniško progo v Tremerju, kjer je bil vihar podrli več dreves, je padlo težko deblo nanj ter mu zlomilo levo nogo in poškodovalo tudi desno nogo. V steklarni na Straži pri Rogatcu je stroj zagrabil 36letnega gostilničarja Ignaca Kica iz Rusnice in mu razmesaril prste na desnici. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

*** Prometna nesreča.** Predzadnjo sredo je vozil večji avtobus po Šmartinski cesti, a prav takrat je tekel čež cesto osemletni učenec osnovne šole Avgust Oplotnik iz Novih Jarš. Šofer ni mogel avtomobila več ustaviti in deček je prišel pod levo kolo avtobusa in s poškodbami po glavi in trebuhu obležal nezavesten na cesti. Takoj so ga prepeljali v bolnišnico.

*** V snegu najden ponesrečenec.** Že pretekli mesec se je napotil smučat na Veliko planino ljubljanski visokošolec Emil Vilfan, a se ni več vrnil. V nedeljo pa so ga dobili smučarji med Veliko in Malo planino mrtvega v snegu. Kako se je ponesrečil, še ni dognano. Vse kaže, da je zgrešil pot in omagal. Ker je bil utrujen, se je hotel malo odpočiti, pa je zaspal in zmrznil. Pokojnik je bil vnet športnik in dober sokolski telovadeč.

*** Dve motociklistični nesreči.** V nedeljo se je pripetila na Pobrežju pri Mariboru huda nesreča. Po Gosposvetski cesti se je peljal po Pobrežju mehanik Anton Jug, na so-

ciji pa je sedel njegov prijatelj delavec Maks Weber. Zaradi sune brzine je motociklist na ovinku izgubil oblast nad vozilom, ki je z vso silo tresčilo v bližnji pot. Jug in Weber ta odletela z motocikla in s hudimi poškodbami obležala. Takoj poklicani mariborski reševalci so oba prepeljali v bolnišnico. Na cesti med Studenci in Limbušem se je zajetel neki motociklist v osebnem avtomobilu. Motorno kolo se je popolnoma razbilo, laže poškodovanega motociklista so prepeljali v bolnišnico.

*** Dva požara v eni noči.** V zadnjem času je bilo v Podgori pri Šmartnem ob Paki že šest požarov, ki so nastali na prav tako skrivnosten način, kakor lani in predlanskim v Ločici pri Polzeli. Nedavno noč je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Lukaca v Podgori. Ni še ugasnil prvi požar, ko je že začelo goreti Ajdčevo gospodarsko poslopje, ki je nekaj minut oddaljeno od Lukaca. Vsi prestrašeni so hiteli ljudje na kraj drugega požara. V goreči hlev se je pognal domači sin in privlekel iz njega dva obžgana vola, ki so ju pa morali zaklati. Vsa ostala živina je zgorela. Škoda pri obeh požarih bo še delno poravnana z zavarovalnico. Pri požaru Ajdčevega poslopja so gasilci vohali benolin, zaradi česar sklepajo, da je požar zanetila zločinska roka.

*** Obesil se je v Mariboru** 63letni Franc Klajnšek, ki je bil svoječasnno bogat gostilničar in pekovski mojster v St. Juriju ob južni železnici. V Mariboru je svojo obrt nadaljeval, a mu je šlo slabo, kar je tudi povod njegovega obupa. Pred leti se mu je bila zastrupila žena.

*** Nesreča zaradi pištole.** Na Jožefovo je obhajal 16-letni Josip Končnik, sin posestnika pri Sv. Marku, svoj god. Nabasal si je pištolo, da bi streljal. Najbrž pa je pištolo premočno nabasal, ker se mu je, ko je sprožil, razpočila. Kosi cevi so mu desnico dobesedno raztrgali. Fanta so morali spraviti v ptujsko bolnišnico.

*** Otroci požigalci.** V Zg. Koreni pri Mariboru so se igrali otroci v hlevu Josipne Petkove. Našli so tam petrolejsko svetilko in jo prižgali. Nesreča pa je hotela, da jim je svečka padla iz rok na tla in se razbila. Petrolej se je vnel in v trenutku je bil ves hlev v plamenih. Otroci so zbežali in odnesli zdrave

ve pete, živino so pa iz gorečega hleva komaj rešili. Hlev je pogorel do tal.

*** Bik ga je nabodel.** V Pesnici pri Mariboru je 43letni hlapec Ivan Stahel napajal bika. Nenadno pa je žival zbesnela, ga napadla in mu z rogovi položila rebra. Hlapca, ki ima nevarne rane po prsnem košu, so odpeljali v mariborsko bolnišnico.

*** Hiša in mlin zgorela.** Posestniku in mlinarju Josipu Mohoriču v Račah je požar uničil mlin in stanovanjsko hišo. Gasilci iz Rač in Podove so preprečili, da ni prešel ogenj na sosedne zgradbe.

*** Požar v Novi vasi.** Nedavno ponoči se je vnela šupa posestnika Franca Klanjška v v Novi vasi blizu Celia. Na kraj požara so kmalu priborili celjski in nato gabski gasilci. Ker je pihal veter, je grozila komaj pet metrov oddaljeni Klanjškov hiši velika nevarnost. Požrtvovalnim gasilcem pa je vendarle uspelo preprečiti, da bi se bil ogenj razširil na hišo.

*** Nesreča pri gašenju požara.** V soboto se je vnela hiša posestnika Simona Novaka v So. Nagonju pri Rogaški Slatini. Pri gašenju je pomagal tudi 24-letni posestnikov sin Jurij Zakolar iz iste vasi. Ko se je splazil v goreče poslopje, je dobil hude opekline na obrazu in obeh rokah. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

*** V obupu pod vlak.** Te dni se je na progi med Storami in Celjem vrgel pod vlak 24-letni Ivan Udovič, delavec v St. Janžu nad Storami. Ivan se je šele pred kratkim vrnil od vojakov, a doma je našel samo bedo in je trpel lakoto. To ga je spravilo v obup. Stroj je nesrečnega Udoviča čisto razmesaril.

*** Smrtna nesreča.** Na Zdolah pri Brežicah se je zgodila huda nesreča. Ko so peljali k posestnici Jožefi Habinčevi težki voz, na tožen s koljem, je zavora pri vozu popustila. Mladi voznik Ivan Omerzu je skušal voz zadržati, pri čemer se je pa voz prevrnil in silna njegova teža se je zvrnila na ubogega Omerzua, ki je nekaj trenutkov nato izdihnil.

*** Zaradi otroške igre z vžigalicami dve domačiji v ognju.** V Hajdini blizu Ptujja so imeli te dni večji požar, ki so ga prišli gasiti tudi ptujski gasilci, da skupno z domačimi gasilci in gasilci iz Goročje vasi preprečijo še večjo nesrečo. Goreti je začela domačja Marije Fridlove Ozeni pa je prešel na so-

Nato mu je povedala, kako je srečala Rozalijo in od nje izvedela, da bi lahko dobila v tovarni delo.

»Kdaj pa misliš iti spet dalje na pot?« jo je vprašal gospod Vulfran.

Tega vprašanja, ki jo je zmedlo, ni pričakovala.

»Ne mislim iti dalje«, je naposled rekla po kratkem pomišljanju.

»Kaj pa tvoji sorodniki?«

»Saj jih ne poznam! Niti ne vem, ali bi me prijazno sprejeli, ker mojega očeta niso prav marali. Ker nisem imela nikogar, ki bi mi v stiski pomagal, sem hotela iti najprej k njim. Zdaj pa sem tu dobila delo in bom kar tu ostala. Tako se mi vsaj zdí najbolje.«

»Ali so se sorodniki sploh kaj brigali zate?«

»Nikoli.«

»Potem je tvoja opreznost najbrž opravičena. Toda čeprav je nevarno, da bi dobila zaprta vrata, bi bilo dobro, da bi vsaj vprašala zanje. Saj moraš vedeti, kje prebivajo. Morda bi kazalo, da bi pisala na njihovo obično, naj ti kaj o njih sporoče. Če te ne bi mogli ali hoteli sprejeti, bi še vžlic temu lahko ostala tu. Lahko pa je mogoče, da bi te z odprtimi rokami sprejeli in da bi imela pri njih vsega dovolj. Saj moraš vedeti, kako težavno je življenje za dekle, ki je samo na svetu.«

»Da, gospod, vem, da je tako življenje žalostno in vsak dan premišlujem, kako srečna bi bila, če bi me kje sprejeli odprte roke. Toda če bodo ostale tudi zame tako zaprte, kakor so bile za mojega očeta ...?«

»Ali so imeli starši tvojega očeta kakšne

tehtne vzroke, da so svojega sina zavržli? Ali je kaj hudega storil?«

»Ne morem si misliti, da bi bil moj oče, ki je bil vendar tako dober, mogel storiti kaj takšnega, kar ne bi bilo pravilno. Saj je bil zlata duša. Njegova roka je bila vsakomur odprta. A vendar, brez vzroka ga starši niso mogli zavreči. Prav zaradi tega mi je še bolj hudo.« Pri teh besedah so jo obile solze.

»Ali bi bila zelo srečna, če bi te z veseljem sprejeli?«

»O, kako!« je vzkliknila.

»Glej, prav zaradi tega jih moraš poiskati! Saj veš, kako je človeku, ki je sam na svetu.«

»O, dobro vem.«

»In misliti moraš na svojo prihodnost. Bog ve, kaj vse se ti utegne še primeriti.«

»Vem ... «

»Mlada si še, nič hudega ti še prav za prav ni. Toda ko se boš postarala, boš začela čutiti breme samote ... «

On, slepec ni mogel videti njenega obraza, toda uganil je, kaj kaže.

»No«, je dodal čez nekaj časa, »kako si se odločila?«

»Verjemite mi, gospod, da še zdaj ne vem, kako naj rečem. Da, če bi mogla vsaj upati, da me bodo sprejeli kakor hčer, ne pa kakor tukjo.«

»Ne poznaš še dovolj življenja, drago dekle. Vedeti moraš, da se čutijo stari ljudje bolj samotne in bolj brez moči kakor otroci.«

»Ali mislijo vsi ljudje tako, kakor vi, gospod Vulfran?«

»Morda ne mislijo vsi tako, čutijo pa prav zanesljivo.«

»Ali se vam res tako zdí?« je še enkrat vprašala z drhtečim glasom.

Ni ji naravnost pritrđil, toda tiho, kakor bi govoril sam s seboj, je šepnil:

»Vsi čutijo tako.«

Potem je vstal, kakor bi hotel ubežati žalostnim mislim, ki so se ga bile polotile in ki so ga morale zelo boleti.

Z izpremenjenim glasom, ki ni bil prejšnjemu prav nič podoben, je ukazovalno rekel:

»Zdaj pa pojdiva v pisarno!«

SESTINDVAJSETO POGLAVJE

Velik korak naprej.

Kdaj se bo vrnil inženjer Fabri? Kdaj bo ozdravel gospod Vendit?

To vprašanje si je Perina pogosto zadala in vselej jo je pri tem zaskrbelo, kajti vedela je, da se bo v trenutku njune vrnitve na delo nehala njena tolmarska služba in da bo spet postala to, kar je bila prve dni: navadna delavka, začetrnica.

Ko je naslednji četrtek stopila Perina v dvorano, kjer so delali strojniki, se je zdržnila. Pri njih je zagledala inženjerja Fabryja, ki se je bil minili večer vrnil z Angleskega in danes že nadzoroval delo. Ni se približala in ni se hotela vmeševati, toda prvi strojnik jo je takoj opazil in rekel Fabryju:

»Brez tegale dekleta bi bili morali čakati križem rok, dokler se ne bi bili vi vrnili.«

Šele tedaj jo je Fabry pogledal. Ona pa se ni upala niti vprašati, kaj naj zdaj stori.

sedno poslopje posestnika in kovača Franca Veronka. Poslopji sta pogoreli do tal in tudi nekaj živine se je pri reševanju poškodovalo. Kolikor se je ugotovilo, je genj zakrivil neki petletni otrok, ki se je igral z vžigalicami.

* **Ogenj je upepelil domačijo** posestniku Alojziju Cerku na Bezeni pri Rušah. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Ruš, Bistrice in Studencev. Pri gašenju sta dobila gasilca Feliks Eigner iz Ruš in posestnik Alojzij Cerk nevarne opekline. Kako je ogenj nastal, še niso ugotovili.

* **Smrtna nesreča.** Alojz Vesenjak 15 letni sin posestnika v Moškanjcih, je pregledoval staro pištolo. Ko je tako gledal z desnim očesom v cev, se je orožje sprožilo. Kroglja je predrta možgane in stopila pri tilniku in lobanji. Fant se je zgrudil in nekaj trenutkov pozneje izdihnil.

* **Požar v Drami.** Nedavno je nastal požar v Drami pri Št. Jerneju na Dolenškem. Pogorel je posestnik Mencinu Jožefu petokenski kozolec s čebelnjakom vred. Sumi se, da je bil požar podtaknjen. K požaru so prihiteli gasilci iz Št. Jerneja, Dobrave in Ostroga, ki se jim je posrečilo, da so v teku dveh ur požar pogasili in s tem rešili požarne nevarnosti vsa vas.

* **Nesreče v Savinjski dolini.** Na Jožefovo popoldne sta se peljala 44-letni mizar in posestnik Jože Horjak in 40-letni ključavničar Franc Šerbak, oba z Brega pri Polzeli, z motornim kolesom proti Št. Petru. Na državni cesti v Dobrteš vasi je zavozil v motorno kolo neki kolesar in dobil lažje poškodbe. Horjak in Šerbak na sta tresčila z motornega kolesa in se hudo poškodovala. Po oba je moral celjski reševalni avto. Pri vajah na strelšču v Pečovniku sta se na praznik hudi ponesrečila 33-letni kapetan Divrdie Stanjšič in 22-letni redov Živadin Urošević. Ko je Urošević nabijal bombo, mu je eksplodirala in močno poškodovala kapetana Stanjšiča po levici in levi nogi. Uroševića pa po desnem ramenu. Prepeljali so ju v bolnišnico. Ko se je peljal 41-letni seimar in posestnik Anton Srebočan iz Zavodne na Jožefovo z vozom s Hriba sv. Jožefa, se je voz izognil mestnemu avtobusu tako nerodno, da se je prevrnil. Pri padcu si je Srebočan zlomil levo nogo. Pri Podvinu se je ponesrečil v karnolemu 29-letni Franco Vodovnik iz Dobrave pri

Šmartnem ob Paki. V karnolemu se je namreč odtrgala skala s kamenjem, ki je zasulo Vodovnika. Hudo poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

* **Žrtev obešanja na avtomobile.** V bolnišnici v Mariboru je umrl devetletni Edi Herič, sin železničarja iz Krčevine pri Mariboru. Fantka je pred nekaj dnevi povozil avto in mu zadal smrtne poškodbe. Mali Edi je postal žrtev lastne neprevidnosti. Kakor je po pričah ugotovljeno, ne zadene šoferja nobena krivda. V trenutku nesreče je vozil v smeri od mesta tovorni avto po Aleksandrovi cesti v Krčevini. Od nasprotni strani je prišel takrat od Pesnice proti mestu drug avto. V trenutku, ko sta se oba avta kržala, je mali Edi skočil na cesto ter se hotel obesiti zadaj na tovorni avto. Prišel pa je pri tem med obe vozili in ga je osební avtomobil zgrabil in podrl na tla.

* **Nesreča rumunskega letala v Bosni.** Pri Tesliću se je nedavno zrušilo na zemljo neko rumunsko letalo. Ljudje so prihiteli na pomoč ter rešili iz razbitega letala pilota in neko elegantno damo. Po srečnem naključju sta ostala živa in sta le neznatno poškodovana. Pilot se je predstavil za Nikolo Orisa, kapetana rumunske kraljeve garde in adjutanta rumunskega kralja. Spremljevalka je njegova soproga Slava, rojena Živkovičeva iz Brčkega. Zakonca sta potovala z letalom iz Pariza v Bukarešto.

* **Tri viličarje žrtve slabega dimnika.** Nedavno noč je nastal ogenj v viličariji Franca Sluge iz Plajnskega. V zgradbi je stanovala viličarka Marija Kojčeva. Zaradi vetra se je ogenj naglo razširil na bližnji viličariji Vere Pergerjeve in Jerneja Baumana iz Pongercev. Ogenj je uničil vsa poslopja, ki so bila krita s slamo, kakor tudi vso obino zalogo. Kolikor se je ugotovilo, je usodnega večera viličarka Kojčeva v štedilniku močno zakurila, ker je pekla kruh. Zaradi slabega dimnika so skozi razpoko uhajale iskre na slamnato streho in jo zažgale.

* **Strašne posledice bede v veliki hercegovski občini.** V začetku meseca so bila oblastva obveščena, da je v veliki hercegovski občini Drinovcih, ki šteje okrog 13.000 duš, zavladala strašna beda, ki so jo še povečale nedavne poplave. Občina je dobila za prvo pomoč okrog osem vagonov turšičice, a ta pomoč ni mogla preprečiti strašnih

posledic bede. Zaradi slabih zdravstvenih in socialnih razmer v občini in okolici se pojavljajo tudi kužne bolezni. Med deco se razširjene ošpice, v vasi Zarogovini pa se je pojavil legar. Med deco in med odraslimi je mnogo smrtnih primerov, ker je glad vzel bolnikom vso odpornost. V nekaterih vaseh je umrlo 15 odstotkov obolelih otrok.

* **Požar v gorski vasi.** V Čepuljah, gorski vasiči blizu Škofje Loke, je nastal nedavno noč ogenj. Goreti je začel skedenj posestnika Janeza Bajta. Ker v vasi vode ni v izobilju, so imeli plameni lahko delo. Ogenj je prvi opazil posestnikov sin Benedik Franc, ki se je bil zaradi prasketanja in svetikanja zbudil. Planil je koncu in brž hitel na pomoč. Skedenj je bil zavarovan in ga zadnje leto niso mnogo uporabljali, ker si je zgradil gospodar lani novo hišo z gospodarskim poslopjem vred. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

* **Smrtna žrtev cestne nesreče.** Nedavno zvečer je prišlo pred Leoniščem v Ljubljani do prometne nesreče, ki je bila sicer razburiliva, pa vendar najbrž niko ni pričakoval, da bo zahtevala smrtno žrtev. Po Zaloški cesti je privozil z motornim kolesom Ljubljčan Vital Seunig. Pred Leoniščem se je zaletel v kolesarja vojaka Stivića Josipa. Trčenje je bilo tako silno, da je Stivić odletel s kolesa in obležal nezavesten. Ponesrečenega vojaka so ljudje prenesli v Leonišče, pozneje pa ga je vojaški avtomobil prepeljal v vojaško bolnišnico. Kljub skrbni negi in prizadevanju zdravnikov, da ga ohranijo pri življenju, Stivića niso mogli več rešiti.

* **Brata s sekirami.** V ljubljansko bolnišnico so sprejeli v oskrbo brata Alberta in Janeza Novaka iz Retij pri Križah na Gorenškem. Prvemu, ki je sicer po poklicu strojnik, je že 40 let, drugemu, soboslikarskemu pomočniku, pa 42, a v nedeljo sta se zaradi nekega malenkostnega nesporazuma tako razvnela, da sta segla po sekirah in navahila drug na drugega. Pri spoprijemu sta bila tako huda, da sta si bila kmalu vzajemno odsekala levice.

Po Sloveniji gre glas: „Domovina“ je za nas!

Ni vedela, ali naj ostane kar tu, ali pa naj se vrne v tovarno v Maraueourt, kjer se je njeno delo začelo.

Naposled se je odločila, da bo počakala kar tu, dokler ne pride gospod Vulfran in ji ne pove, kaj mora zdaj storiti.

Tovarnar je prišel spet ob tisti uri kakor druge dni. Spremljal ga je ravnatelj. Ko je zvedel, kaj so že strojniki storili, ni bil z delom zadovoljen.

Škoda, da ni dekleta, ki je doslej služilo za tolmača, več tu.

»Saj še ni šla!« je odvrnil ravnatelj in pomignil Perini, naj stopi bliže.

»Zakaj se pa še nisi vrnila v Maraueourt?« je vprašal gospod Vulfran.

»Mislila sem, da ne smem oditi prej, dokler mi ne boste vi ukazali.«

»Prav si imela,« je rekel tovarnar. »Tu boš ostala, ker te bom potreboval.«

Utihiil je, kakor bi bil nekaj premišljeval, potem pa je še rekel:

»Potreboval te bom pa tudi v Maraueourt. Zato se zvečer vrni tja in se zjutraj zglaš v moji pisarni. Tam ti bom povedal, kakšno delo sem ti namenil.«

Ko je potem še prevedla navodila, ki jih ji je bil dal gospod Vulfran za strojnike, je tovarnar šel. Ta dan ni prišla do tega, da bi mu bila brala poročila iz angleških časnikov.

Temu se je nekoliko čudila. Vendar na se ni ničesar bala. Saj ji je bil gospod Vulfran rekel:

»Potreboval te bom tudi v Maraueourt.«

To so bile besede, na katere je morala neprestano misliti, ko jo je tovarnarjev kočijaž Viljem peljal zvečer v Maraueourt.

Za kakšno delo jo bo tovarnar potreboval? O vsem mogočem je premišljala, toda nikoli si ni mogla s prepričanjem reči, da je uganila pravo. Le nekaj je bilo zanesljivo.

V tovarni ji ne bo treba več delati. In pri tem je sami sebi velevala, naj ne bo preveč nestrna. Saj ji je mati na smrtni postelji naročila, naj se oprezo loti vsakega dela in naj ne tvega nikoli ničesar, kar bi ji utegnilo škodovati. Zdaj je imela svoje življenje toliko kakor zagotovljeno. Kako se bo dalje razpletalo, je odvisno le od nje same in njene vztrajnosti. In na to bo morala misliti vselej, preden se bo za kaj odločila.

V takih mislih je prišla v Maraueourt, kjer je takoj v začetku vasi stopila z voza in šla peš dalje.

Kam naj gre spat? To vprašanje ji je zadajalo dosti skrbi. Potem se je spomnila samotnega otočka. Bogve ali je še tako samoten in nenaseljen, kakor je bil takrat, ko je sračno prebivala na njem?

Sreče ji je od sreče vzdrhtelo, ko je prišla na otoček in opazila, da se od njenega otokoda še nihče ni mudil tam. Še celo ptice so priznale, redkine, ki so bile med tem dozorele, da si je lahko privoščila tako dobro nočeno kakršne še ni imela, kar je bila odšla iz Maraueourta.

Ker je prišla na svoj skriti dom prej kakor druge dni, se ji ni ljubilo iti takoj spat. Dokler se ni utemnilo, je ostala pred kočo in sanjalarila. Videla je, da se je v okolici mesečkat izpremenilo. Nič več ni bilo noben večer vse tako samotno tiho kakor nekoč. Zvnanje se je elizalo novsod in dosti več nje se je izpreletavalo nad njeno glavo. Vse je kazalo, da so se že izlegli mladiči in

da so prišli še novi gostje iz severnih krajev. In to je tudi pomenilo, da se bo začel kmalu lov, o katerem ji je bila pripovedovala Rozalija.

Nedvomno bo morala kmalu zapustiti svoje tiho zavetje. Spet ji je neznana bolečina stisnila srce. Med ljudi bo morala iti in bogve, ali se ji bo kje tako dobro godilo, kakor se ji je godilo tu.

Vzlic tem žalostnim mislim pa je hitro zaspala. Utrujena je bila. Zbudilo jo je šele jutrnje solnce.

Ko so se odprla vrata v tovarno, je šla Perina proti vhodu v predilnico, kjer je opazila tudi Rozalijo. Toda namestu da bi bila stopila za njo, se je obrnila proti pisarni.

Ni vedela, ali naj stopi kar v urad, ali pa naj počaka zunaj na dvorišču. Naposled se je odločila, da bo rajši počakala, saj je vedela, da mora tovarnar kaj kmalu priti.

Toda čakati je morala skoraj celo uro. Naposled se je prikazal pri vratih gospod Talouel in jo vprašal, kaj išče.

»Gospod Vulfran mi je naročil, naj pridem v pisarno,« je rekla.

»Dvorišče ni pisarna,« je rezko odvrnil Talouel.

»Počakala bom, dokler me gospod ne pokliče,« je mirno rekla Perina.

»Z menoj poidi!«

Sledila mu je. Ko sta prišla na verando, je sedel na stol in naročil Perini, naj vzame stol zraven nje.

Kie si pa bila zadnje dni?« jo je strogo vprašal.

(Dalje)

* **Spet dve žrtvi tihotapstva.** Na odseku meje med Jezerjskim in Trzičem v Komendi južno od Pečovnika je za tihotapce kakor nalašč ustvarjen prehod preko meje. Temu mestu pravijo graničarji in orožniki kanal tihotapcev, zakaj na tem mestu ujamejo obmejni organi največ tihotapcev. Kljub temu, da tam največkrat pade kak tihotapec v roke graničarjem, ljudje z neverjetno drznostjo tihotapijo prav na tem mestu. Na tem delu meje je zdaj še sneg. V tem snegu so bili v bližini zloglasnega tihotapskega kanala v noči na predzadnjo sredo v zasedi graničarji. Bilo je okrog polnoči, ko so se iz zaraslega dela meje pojavile tri osebe. Noč je bila precej temna, vendar so graničarji lahko razločno opazili tri osebe, ki so nosile napolnjene nahrbtnike in se na pozive graničarjev, naj se ustavijo, takoj pognale v beg. Graničarji so takoj stekli za njimi in med dirko klicali, naj se ustavijo. Tihotapci pa so napeli vse sile, da bi dosegli gozd, ker so vedeli, da bi tam lahko izginili. To pa so vedeli tudi graničarji, ki so v trenutku, ko so prispeli tihotapci tik pred gozd, uporabili orožje. Odjeknilo je nekaj strel in padli sta dve mladi življenji, žrtvi tihotapske strasti. Tretji tihotapec je bil med tem že v gozdu in je izginil. Ustreljenca mista imela pri sebi nobenih listin. Sebe, ko so pripeljali trupla v jezersko mrtvašnico, so Jezerjani spoznali v mrličih posestnikov sinova Megliča Franca in Megliča Janeza, oba iz Loma. V njunih nahrbtnikih so našli večjo množino saharina. Dogodek dokazuje, da je saharin v naših obmejnih krajih še vedno glavni predmet tihotapstva. Za tretjim tihotapcem, ki je pobegnil, ni sledu. Od mesta, kjer so graničarji ustrelili Franca in Janeza Megliča, so držale stopinje v gozd in naprej v dolino, a niže dobi zmanjka snega in z njim je izginila tudi vsaka sled za tretjim tihotapcem.

* **Tatvina na ljubljanski glavni postaji.** Pri ljubljanskem okrožnem sodišču je uvedena preiskava proti železničarju Antonu, ki je bil zaposlen na glavni tovorni postaji v skladiščih in ki stanuje v Preski pri Medvodah. Varnostnim organom železniške uprave se je posrečilo odkriti tatvine, ki jih je vršil Anton že od leta 1934. naprej do konca februarja letos. Iz skladišča je odnašal na svoj dom najrazličnejše blago. Dolgo mu niso prišli na sled, ker je znal tatvine na prav pretkan način zakrivati. Mnogim ljudem pa se je čudno zdelo, da si je Anton v Preski zgradil lepo hišico, ko jim je bilo drugače znano, da so njegovi mesečni prejemki in dohodki prav skromni. Na njegovem domu je bila izvršena hišna preiskava, ki je imela delen uspeh. Našli so pri njem precej blaga, ki izvira od tatvin na tovorni postaji. Na vesti ima do 20 večjih in manjših tatvin.

* **Cigan je ukradel 6.000 D'n.** Če se cigani utaborijo v bližini kakega kraja, je navadno prizor vedno enak, da pridejo orožniki in spravijo cigansko družino naprej. S cigani gre navadno tudi številna perotnina in vse, kar se pač takole mimogrede more dobiti na cesti ali po vaseh. Te dni so se v Briše, občina Vače pri Litiji privlekli cigan, žena in trije otroci ter se utaborili v bližnjem gozdu. S seboj so imeli tri konje in voz. Nekaj časa se zaradi ciganske družine ni nihče pritoževal. Po nekaj dneh pa se je neko noč cigan splazil v vas, vlomil v hišo posestnika Jožefa Arka ter tam začel stikati po omarah, dokler semu ni posrečilo iztakniti denarja, ki ga je imel posestnik shranjenega na skritem mestu. Bilo je okrog 6000 Din, ki jih je cigan spravil in se takoj izgubil ne samo iz hiše, marveč tudi iz kraja. Žena ima na levi strani obraza brazgotino. Kdor bi cigane videl, naj to javi najbližji orožniški postaji.

* **Barjanski požigalec pred sodniki.** Pred malim kazenskim senatom v Ljubljani se je te dni vršila razprava proti Ivanu Štruklju samskemu krovcu in sinu maloposestnika s Knezovega štradona na Barju. Ivana Štruklja je državno tožilstvo obtožilo, da je v letih 1934. in 1935. zagrešil vrsto požigov, ki so se v sumljivih okoliščinah pojavljali na sorazmerno majhnem okolišču: na Knezovem

štradonu, Peruzzijski cesti, Jurčkov pot, Rudniku in Dolenski cesti. Štrukelj je pred sodniki zanikaval zločine, priče pa so pretežno izpovedale zanj obtežila. Sodba se je glasila: Ivan Štrukelj je spoznan za krivega, da je lani 13. novembra zažgal kozolec Janeza Dremija v Rudniku, 30. novembra pa kozolec Marije Zaviršnikove in Marije Kadunčeve ter se obsoja na eno leto šest mesecev strogega zapora in na povračilo stroškov kazenskega postopanja. Oproščen pa je za vse ostale primere, ki naj bi jih zagrešil v smislu obtožnice.

* **Aretacije zaradi umora pred štirimi leti.** Orožniki iz Železnikov so te dni aretirali v Dražgošah šest oseb, ki naj bi bile v zvezi z umorom 68-letne trgovke Lotričeve in njene hčerke Genovefe pred štirimi leti. Najprej so bili osumljenci privedeni v škofjeloške zapore, odkoder pa so jih spravili v Ljubljano v zapore okrožnega sodišča. Aretirana je bila skoro cela družina z očetom kot glavnim osumljencom. Dve ženski, mater in hčerko, so spet spustili na svobodo. Preiskava se nadaljuje.

* **Tatvina lisičjih kož.** Štepanjski orožniki so ovadili nekega mladega krojača iz Vošavlja pri Trebeljevem, ker je 8. februarja ukradel Ivanu Babniku v Dobrunjah osem lisičjih kož. Prodal jih je nekemu prekupevalcu za 200 Din. Ta pa nekemu ljubljanskemu trgovcu s kožami za 600 Din in slednji neki ljubljanski tvrdki s krznom za 1125 Din. Tvrdka je bila pravočasno opozorjena na tatvino teh kož ter je zadevo prijavila pristojnim oblastvom odnošno po njih obvestila lastnika Ivana Babnika.

* **Ogorčena borba komunistov z orožniki.** V zvezi z razkritjem komunistične organizacije v zetski banovini je bilo izvršenih več aretacij članov tajne organizacije. Pri tej priliki je bivšemu dijaku Risti Lekiču iz Zeoca uspelo, da je pobegnil. Za njim je bila izdana tiralica. Dne 15. t. m. zjutraj je patrula, ki je šela šest mož, izsledila Lekiča. Patrula ga je prišla, da ga odvede na sresko načelstvo. V dotični vasi je srečala patrulo skupina komunistov, pristašev Lekiča, in orožnike napadla z revolverji, lovskimi puškami, palicami in kamenjem. Za vsako ceno so hoteli osvoboditi Lekiča. Po predpisih svoje službe je orožniška patrula pozvala ljudi, naj se razidejo. Ko pa se napadalcu temu pozivu niso odzvali, so orožniki v obrambi uporabili orožje. V borbi je bil od napadalcev ubit Vido Lekič, a ranjeni so bili Spiro Lekič in njegova sestra Stanica Lekičeva. Na strani orožnikov je bil hudo ranjen kaplar Ljubomir Marjanovič, ki je dobil strel v desno lice, kaplar Čedomir Lukič, ki je dobil revolverjski strel v nogo. Lažje ranjeni so nadalje s topim orožjem orožniki Aleksander Čulafič, Cvetko Radojčić in Anton Strok. Ranjenci so bili prepeljani v državno bolnišnico na Cetinju, kjer so dobili zdravniško pomoč. V bolnišnici je Spiro Lekič umrl za dobljenimi ranami. Oblastva vodi preiskavo na licu mesta, s krivci pa se bo postopalo po zakonu.

* **Izmislil si je napad.** Pred nekaj dnevi so pripeljali od Sv. Lovrenca na Pohorju v mariborsko bolnišnico 34-letnega Florijana Kositra z razbito lobanjo in notranjimi poškodbami. Kositer je pripovedoval, da so ga napadli neznani razbojniki v bližini Pušcave, ko se je peljal na kolesu. Podrlj so ga na tla, ga izropali, pretepli in nazadnje vrgli v potok, kjer je prišel k zavesti, ter se zatekel v Puščavo v Koresovo gostilno. Odtod so ga spravili v mariborsko bolnišnico. Orožniki od Sv. Lovrenca na Pohorju so uvedli preiskavo, ki pa je ostala brezuspešna. Naposled pa so ugotovili, da je Kositer vse skupaj potegnil za nos. Ni bil napaden od roparjev, ampak je v pijanosti padel s kolesa v potok Radolno, kjer si je razbil glavo. V mrzli vodi potoka je prišel k zavesti in si je potem v Puščavi izmislil razburljivo zgodbo. Kositra bodo zaradi tega poklicali pred sodnike.

* **S saharinom je kupčevala.** Na živilskem trgu v Ljubljani so prijeli neko Marijo iz Grma pri Trebnjem zaradi tihotapstva saharina. Pri nji so dobili skoro 40 škatlic saharina, zavitega in naloženega okrog trebuha.

Na vprašanje, kje je dobila saharin, je odgovorila, da ji ga je dala neka Ljubljanka. Orožniki so saharin zaplenili, poleg tega pa jo čaka še občutna kazen.

* **Strel na meji.** Obmejni stražniki, ki so bili v zasedi pri Iren ribnikih v občini Sevnici ob Dravi, so opazili te dni ponoči, kako je pet z nahrbtniki obloženih oseb prišlo iz Avstrije. Ker se tihotapci na knce »stoj« niso ustavili, so stražniki streljali. Begunci so odvrgli nahrbtnike in odnesli pece. V nahrbtnikih je bilo 25 kg saharina. Našli so potem tudi okrvavljen klobuk, kar je dokaz, da je moral enega tihotapca zaleti strel.

* **Brata na zatoženi klopi.** Pred malim senatom v Celju sta se zagovarjala posestnikova sinova 23 letni Ivan in 22 letni Franc Moškon iz Kopriunice. Obtožnica očita Moškoni Ivanu, da je 25. novembra v domači hiši z vbodom z nožem v trebuh Štrbana Franca tako hudo poškodoval, da je bil zaradi prereza trebušne mrene in preboda tankega črevesa nevarnost za poškodovančev življenje. Njegov brat Franc pa je pri isti priliki z bokserjem povzročil Tlakočarju Antonu na glavi lahko telesno poškodbo. Obsojena sta bila Moškon Ivan na leto zapora, njegov brat Franc pa na mesec in 15 dni.

* **Ponarejeni petdesetaki.** V bližini Kičeva v Srbiji so pred dnevi aretirali družino, ki so v njih hiši zasledili pravo delavnico ponarejenih srebrnikov po 50 in 20 Din. Ponarejevalci so bili zelo spretni ljudje, ki niso samo dobro ponarejali denarja, temveč so znali tudi na zelo spreten način svoje izdelke spravljati v promet, da jim oblastvo dolgo ni prišlo na sled.

* **Staro sovraštvo se je končalo z ubojem.** V občini Sv. Urbanu pri Ptujju živijo mirno ljubni ljudje, vendar pa nanese naključje kakor povsod, da zavlađa med sosedi sovraštvo včasih zaradi malenkostnih sporov. Tako je tudi nista mogla trpeti 33letni viničar Franc Marinič iz Zasadov in njegov sosed 22letni Franc Ceh. Ko se je nedavno vračal Marinič domov od dela v vinogradu posestnika Alojzija Kosija v Trnovski vasi, je naletel v domači vasi na soseda Ceha, s katerim sta kmalu prišla v prepir. Med preprom je Marinič udaril Ceha z roko, kar je dalo povod za spopad. Ceh je nekje dobil motiko in udaril z njo Mariniča čez rame, čez rebra in čez trebuh. Ceh ni imel namena Mariniča hudo poškodovati, vendar je bil udarec čez rebra usoden. Cehu je prihitela na pomoč njegova teta Terezija Čehova, ki pa jo je Marinič udaril po desnici tako močno, da ji je zlomil roko in je morala v bolnišnico. Po tem dogodku je šel Marinič k prijatelju Horvatu, s katerim se je napotil k orožnikom k Sv. Urbanu, kjer je naznanil spopad. Ko sta bila še pri orožnikih, je nenkrat postalo Mariniču slabo, da se je sesedel in so ga morali takoj prepeljati v bolnišnico, kjer je umrl.

* **Pet let v zaboju.** Belovarska policija je prejela prijavo, da imajo v hiši Marka Raduloviča v belovarskem predmestju Velikih Sredicah že več let zaprto v zaboju staro ženo. Policija se je takoj odpravila na lice mesta in res našla v nizki hišici v zaboju zaprto staro. Stražniki so zabojo odprli in pokazal se jim je strašen prizor. V zaboju je čepela stara žena bledih lic in vdrlih oči. Noge so ji bile otekle od vlage in umazanosti. Na vprašanje je odgovorila, da se piše Marta Slavuljevičeva in da jo je njen zet Marko Radulović zaprl pred petimi leti v ta zabojo, ker je hotel, da bi pred umrli in bi on prišel do njenega premoženja. Njena hčerka Marija je pri zasliševanju izjavila, da so njeno mater zaprli čez zimo v to kletko, ker je blazna. Poleti pa da so jo puščali na vrt in dvorišče. Ta izjava se je pa izkazala za lažno. Stara žena je bila že čez pet let neprestano zaprta v zaboju. Marko je izpovedal, da jo je zaprl, ker ga je v blaznosti nekoč napadla z nožem in ranila. Na odredbo oblastev so onemogočeno ženo prepeljali v bolnišnico, kjer bodo tudi dognali, ali je res blazna.

POPOTNIKOVA TORBA

Roparja sta vdrla v hišo

Sv. Križ pri Litiji, v marcu.

V vasici Selih pri Sv. Križu biva v samotni hišici 70-letni gospodar Matija Sluga in njegova, kakih 10 let mlajša sestra Pepa, ki mu opravlja gospodinjske posle. Nedavno okoli polnoči je čula gospodinja Pepa hoditi okoli hiše neke ljudi. Kmalu nato sta vdrla v hišo neznana tujca s samokresoma v rokah. »Daj denar, če ne bo po tebi!« sta ji zagrozila moža, ki sta imela obraza pomazana. Pepa je v silnem strahu zatrdjevala, da ni pri hiši nič denarja, a razbojnika se nista dala ugnati. Velela sta ji, naj ju odvede k bratu Matiji. Starega moža sta prebudila iz spanja in sta mu ukazala, naj jima izroči denar. Tudi Matija se je branil, da nima pri hiši belica, a roparja sta mu zagrozila z revolverjem in zahtevala denar, ki ga je dobil Matija nekaj ur prej vrnjenega. Sluga je namreč bil zvečer v Povšetovi gostilni, kjer mu je neki sosed vrnil pet tisočakov, ki mu jih je dolgoval že več let. Starec se je vdal in jima izročil denar.

Roparja pa se še nista s tem zadovoljila. Prebrskala sta vse stanovanje in si nabrala še drugega plena. Odnesele sta še nekaj obleke, več parov čevljev in dve žepni rutii, na tudi v shrambi sta se založila z živežem. Predno sta zbežala iz Slugove hiše, sta zagrozila, da bosta prenočevala v sosednjem skednju in pazila, da ne bi kateri izmed domačih noizkušal ponoči iz hiše, češ: kdor to stori, ga bo zadela krogla iz revolverja. Zato je razumljivo, da se ni upal ponoči nihče iskati pomoči. Šele naslednje jutro so obvestili o ropu sosede in orožniško postajo pri Sv. Križu.

Vsa znamenja kažejo, da sta bila oba roparska napadalca dobro poučena o domačih razmerah pri Slugovih, sicer bi ne vedela, da je dobil gospodar pred ničimi vrmi pet tisočakov. Orožniki so uvedli preiskavo in o ropu obvestili vse sosedne orožniške postaje in policijsko upravo v Ljubljani. V okolici Zaplaza so že prijeli nekega sumljivega tujca.

V mrtvašnici se je hotel obesiti

Vransko, marca.

Ta dni se je vranski cerkvenih napotij na pokopališče, da bi namesto svojega brata grobojopa izkopal in pripravil nov grob za mrliča. V ta namen je vzel iz shrambe v mrtvašnici orodje in se spravil na delo. Med tem časom je prišel nekdo, ki je hotel imeti nosila za prenos mrliča, za katerega se je kopal grob. Cerkovnik mu je rekel, naj jih vzame iz shrambe v mrtvašnici. Mož je res vzel nosila in šel. Tedaj je prišel na pokopališče neki brezposelni rudar, ki je bil odpuščen od dela pri motniškem rudniku zaradi pijančevanja. Mož je bil prej rudar v Belgiji in se je pred kakimi šestimi meseci vrnil domov ter se nastanil pri Sv. Jurju ob Taboru. Ima ženo in pet otrok. Može je strastno vdan pijači in ves svoj zaslužek zapije. Po vrnitvi iz Belgije se mu je posrečilo dobiti službo pri motniškem rudniku. Ker pa je bil v službi nereden, ga je vodstvo rudnika že prej trikrat posvarilo in mu zagrozilo, če se ne bo poprijel, z odpustom iz službe. Ker opomini niso zalegli, ga je vodstvo moralo odpustiti. Ko je dobil izplačano svojo mezdo, je bila njegova pot iz gostilne v gostilno, dokler ni vsega pognal. V takem pijanem stanju je prišel na pokopališče in se zablil v mrtvašnico. Cerkovnik tega ni opazil, ker je kopal jamo na drugi strani mrtvašnice.

Ko pa je delo dokončal in hotel orodje spet spraviti v shrambo v mrtvašnici, je našel vrata zaprta od znotranje strani. To se mu je zdelo čudno. Začel je neznanca klicati, naj odpre vrata. Čez nekaj časa se je oglasil mo-

ški glas, češ da mora priti pet orožnikov, če ga hočejo spraviti ven. Dejal je tudi, da se bo v mrtvašnici obesil.

Ko neznanec na ponovne pozove ni hotel odpreti, je cerkovnik zadevo naznanil orožnikom. Dva orožnika sta takoj šla k mrtvašnici in zahtevala od samomorilnega kandidata, naj takoj odpre. Toda mož tudi zdaj ni odprl. Zato sta orožnika snela na drugi strani okna in je eden izmed gledalcev zlezal skozi okno in vrata odprl. Pred orožnikoma se je pojavila zibajoča se postava, ki se je začela izgovarjati, da je hotela v mrtvašnici samo prenočiti. Tudi v Belgiji je baje že večkrat spal v mrtvašnicah. Orožniki so ga na to vzeli s seboj, da zadevo preiščejo.

Že tretjič stavkajo

Poličane, marca.

Pred dnevi so rudarji v Stanovskem pri Poličanah stopili letos že tretjič v stavko. Dvakrat so bili v stavki, ker jim podjetje ni izplačalo mezd. Pri drugi stavki so se pobotali z lastniki premogovnika tako, da bodo dobili izplačane zaostale mezde v obrokih. Vrnili so se na delo in čakali, dokler se niso potrpežljivega čakanja naveličali in spet začeli stavkati. Podjetje je namreč nekaterim dalo namesto mezde za december nekake nakaznice, da si nakupijo živila, brez katerih bi bili poginili od gladi. Naposled podjetje tudi nakaznic ni več izdajalo, a trgovcem, ki so nakaznice sprejeli namesto denarja, ni dalo protivrednosti, tako da so bili zdaj rudarji prisiljeni poseči po stavki. Ne zahtevalo ničesar drugega kakor mezdo za december, januar, februar in marc.

Stavka skupno 70 rudarjev, ostali pa hodijo v rov na stražo, da se rudniške naprave ne pokvarijo. Rudarji se izprašujejo, kakšni so vzroki, da jim podjetje zadržuje mezdo. Predstavniki premogovnika so jim pri vsaki stavki obljubljali, da se to ne bo več dogajalo, in so tudi navedli, da je premogovnik dobil zadosti sredstev za nemoteno nadaljevanje dela, vendar teh sredstev ni. Premogovnik je podrla tudi železniška uprava, ki mu je dala dobavo 200 vagonov premoga za železnice. Pri takem naročilu bi podjetje menda lahko poskrbelo za delavske mezde.

PREKMURSKI GLASNIK

Lendavska gasilska župa je nedavno imela v Lendavi v prostorih meščanske šole skupščino. Župni starešina g. Taš Dragotin je podal izčrpno poročilo. V župi je včlanjenih 40 čet z 907 rednimi in 179 podpornimi in 19 častnimi člani. V preteklem letu je bilo v župi 111 požarov, pri katerih je sodelovalo 353 gasilcev. Ponesrečil se je pri tem en gasilec. Skoda, ki so jo povzročili požari, znaša 138 tisoč dinarjev, a obvarovali so gasilci za pol milijona narodnega premoženja. V župi je ena dvokolna motorna brizgalna, en motorni agregat, avtomobil za prevoz moštva, 38 četverokolnih in štiri dvokolne brizgalne. Nato je g. starešina govoril o gasilskih dolžnostih in disciplini. Povedal je tudi, da je nošnja gasilskega kroja prepovedana razen v službi in ob slovesnih prilikah. Čete naj redno pošiljajo svoja poročila, posebno še poročila o požarih, ki naj se dostavljajo župi do 10. vsakega meseca. G. starešina je nato razvil res strokovnjaško zasnovani načrt za letošnje župne vaje. Skupščina je vzela poročilo svojega delavnega starešine z odobravanjem na znanje. K besedi se je oglasilo več odposlancev. Tajniško poročilo je podal g. Štefan Nemeti in je bilo soglasno sprejeto. Prav tako blagajniško poročilo g. Štefana Lutarja. Glede na razdebeljen podopir iz gasilskega sklada sta bila stavljeni dva predloga. Eden je za to da bi se podpore razdelile po delavnosti čet, drugi pa za to, da se razdeli v enakih zneskih za vse čete. Zmagal je zadnji predlog.

Neznan zločinec je vrgel mlado ženo v Ledavo. V Nedelici v Prekmurju je bil izvršen grozen zločin, katerega žrtev je postala

mlada žena Sidonja Štefančeva. Spočetka so mislili Štefančevi, da se je Sidonja smrtno ponesrečila. Usodni večer je bila na kolih pri nekem znancu, mizarskem mojstru Ikalčiču, in se je v temni noči sama vračala domov. Imela je s seboj luč in si svetila. Ker jo je pot vodila preko potočkov, ki so bili zelo narasli, so bili domači prepričani, ko je drugi dan niso našli nikjer, da je padla v naraslo vodo in utonila. Zaman so jo dva dni iskali in so domači slednjič prijavili zadevo orožnikom, ki so kaj kmalu našli sled za utopljenko. V Renkovcih so pri jezcu izpraznili strugo in v Ledavi dobili Sidonjino truplo. Sodna komisija, ki je truplo raztelesila je ugotovila, da je bila Sidonja Štefančeva nasilno vržena v vodo. Storilec je skušal na ta način prikriti svoj zločin, da bi se mislilo, da je Sidonja sama padla v vodo in utonila po lastni neprevidnosti. Orožniki so zločincu že za petami in upajo, da ga bodo kmalu dobili v svoje roke. Aretirali so že več oseb. Sidonja Štefančeva je živelja pri svoji materi in je bila pridna žena.

NAŠI NA TUJEM

Iz Osterfelda (Nemčija) nam pišejo: Naše moško in žensko društvo sta imeli pred tedni skupno obdarovanje otrok in starih ljudi. Obiskali so nas pri tej priliki gospodje od konzulata v Düsseldorfu in naš zvezni predsednik g. Bolha. Prisrčna hvala za podporo, ki nam je omogočila obdarovanje. Hvala tudi pevskima društvoma iz Neumühla in Marzloha za lepe pesmi, gđc. Mertovi in Bofropa za deklamacijo kralju Uedinitelju in naši mladini za deklamacije. Po obdarovanju je bila prijetna domača zabava s harmoniko.

BANKA BARUCH

11, Rue Aubert, Paris (9^e)

odpremi denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu Vrš vse bančne posle najkulantneje Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Francija: št. 1117-94. Paris, Holandija, štev. 1458-66. Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967. Luxembourg — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice 56

ŽENSKI VESTNIK

Kako hitro in lepo pomiješ posodo

Vsakega je pomivanje posode vzame gospodinji precej časa na dan. Če si pa to delo zna razdeliti in prav urediti, bo šlo vse bolj hitro izpod rok.

Med kuhanjem imej skledo ali pa primeren lonec z vodo na ognjišču. Posodo, katere ne boš več rabila, takoj pomij ali vsaj splahni v vroči vodi, da se ostanki jedi ne prisuše na posodo. Tako boš pozneje veliko hitreje pomila, ker ne bo treba lonca toliko drgniti, posebno še, če kuhaš mlačni riž, kasha, močnik, žgance in podobno.

Ko streseš jed v skledo, napolni lonec takoj z vodo in pokritega postavi na ognjišče, da se med tem lonec odmoči. Ko pričneš pomivati, odlij polovico vode, z drugo polovico pa pomij lonec in zlij to vodo proč; potem šele lonec dobro pomij v skledi, v kateri pomivaš. Na ta način ne zamažeš vode v skledi, pa tudi lonca ni treba drgniti s peskom.

Če kuhaš na odprtem ognju, so lonci zunaj zelo črni, sajasti. Če tak lonec daš v skledo, v kateri pomivaš, postane voda takoj črna (sajasta), zato črne lonce rajši takole umivaj: Zmoči kus časopisnega papirja, ga ožmi in malo namili in z njim obriši sajasti lonec. Papir nato sežgi, lonec pa namili in zdrgni s peskom, pomij in splahni v vroči vodi, pa bo lepo čist.

Vsako posodo, preden jo daš v skledo za pomivanje, opaljšaj s toplo vodo, da tako odstraniš ostanke jedi in si vode ne napraviš vse goste in mastne. Le na ta način bo posoda res čisto in lepo pomita. Ko je posoda pomita in se je odtekla, potem jo dobro obriši in spravi.

Ko si vsi posodo pomila in spravila, potem pomij še skledo za pomivanje. Vzemí vroče vode in kos papirja ter zdrigni skledo. Ko izliješ vodo, obriši skledo še s papirjem, pa bo čista. Papir namreč vzame vso maščobo vase.

Operi pa tudi krpe (pomivavke), s katerimi pomivaš. Operi jih v vroči vodi in z milom, da bodo čiste. Splahni jih nato v mlačni vodi in obesi, da se posuše. Tako oprane pomivavke so potem brez duha.

Za kuhinjo

Sirove pogačice. Umesí v testo: šest dek moke, šest dek sirovega masla, šest dek naribanega bolnjskega sira, en rumenjaki, nožev konico sladke paprike, žlico sladke smetane in ščepec soli. Testo hitro umesi in nato pokrito postavi na hladno za eno uro. Nato testo za nožev hrbet tanko razvaljaj in izreži z obodei razne oblike. Položi na pomazano pekačo, pomazi z raztepenim jajcem in v vroči pečici hitro speci. Daš hladno s čajem na mizo.

Vložek za govejo juho. Mešaj, da narase, šest dek sirovega masla in dva rumenjaki. Na oprimeš šest dek naribanega bolnjskega sira, sneg dveh beljakov, malo soli in toliko drobtin, da dobiš precej gosto testo. To testo tlači skozi ribežen v krop, ki naj vre potem 6 do 8 minut. Kuhano odoedi, stresi v skledo, nalij precejene goveje juhe in daj hitro na mizo.

raklični nasveti

Namesto sirovega masla segrej skledo. Kadar pripravljáš kakšno pecivo in moraš mešati sirovo maslo, a je maslo trdo, ga ne segrej, ampak preden daš maslo v skledo, segrej skledo, da bo topla in v topli skledi mešaj maslo, sicer se v maslu prične razkrajati mlečna kislina, kar zelo poslabša okus in tudi pecivo se rado pokvari.

Da ne bodo rozine le na dnu. Če pripravljáš kako pecivo, daš tudi rozine zraven, ki pa v testu kaj rade potonejo in se vlečejo na dno peciva. Da temu odpremo, rozine pred uporabo vedno prej povaljaj v moki, pa ne bodo potonile.

ZANIMIVOSTI

× **Strašne poplave v Ameriki.** Ameriko so zadele te dni silne poplave, ki so največje po letu 1889. Vsi mostovi, ki vežejo Washington z Virginijo ali z jugom, so poplavljeni ali pa so zaprti za promet, ker obstoji nevarnost, da se zrušijo. Reka Potomac drvi s strašno silo mimo Washingtona. Vse hiše, ki so ob obali te reke, so pod vodo in in mnoge od njih so se porušile. Promet na reki je nemogoč. Roosevelt je objavil proglas na narod s pozivom na zbirko za poseben pomožni sklad, ki bi znašal tri milijone dolarjev. Iz tega sklada bi dobivale podporo tiste družine, ki so v 11 državah Amerike izgubile zaradi te povodnji celotno svoje premoženje. Računa se, da je mnogo nad 100 ljudi utonilo.

× **Naplavljeni kiti.** Iz Kopenhagena poročajo, da je morje te dni na zahodno obal Jutlandije naplaval 66 velikih kitov. Največje živali so bile po 6 metrov dolge ter so tehtale vsaka do 1000 kg. Na suho so jih morali zvleči s konjsko vprego. Tako obilnega plena kitov na Danskem že dolgo niso imeli. Sodi, da so kiti prišli preblizu obale, ko je bila voda velika. Ko pa je voda nenadno upadla, kiti niso mogli več nazaj. Drugi pa mislijo, da je živali pometal ob obal hud vihar.

× **Hauptmann bo usmrčen.** Iz Amerike poročajo, da je izvršitev smrtnih kazni nad Hauptmannom, ki je ugrabil in usmrtil Lindberghovega sina, določena na dan 31. marca

Peš po Franciji pred 40 leti

Prvega oktobra sem spoznal, da mi bo zmanjkalo denarja in da si ne morem pomagati. Zato sem pisal prijatelju Maksimu v San Michele, naj mi dvigne, kakor sva se dogovorila, moji zadnji 100 goldinarjev v posni hranilnici in mi jih nemudno pošlje, ker sem v skrajno mučni stiski. Iz previdnosti sem pisal tudi prijateljici G. B., Riva via Florida, za 20 goldinarjev posojla. Maksimu sem rekel v pismu, naj pismeno prosi svojega očeta graščaka baltskega Rusa, ki je bil zelo bogat gospod, ali bi mi mogoče hotel posoditi toliko, da prevzamem domačijo. Pisal sem tudi Richterju v Montpellier, da še nimam službe in da čakam na obljubljeno mesto. Naslov: Bordeaux, pošto težeče.

Odpotoval sem iz Bordeauxa v oddaljeno okolico, v kraje, v katerih še nisem bil. Imel sem zelo dober zemljevid vse Francije. Računal sem, da dobim denar v osmih dneh. Desetega oktobra sem bil oddaljen od Bordeauxa še 36 km. V mesto sem hotel dospeti šele drugi dan. Ker sem pa pisma in denar pričakoval v silni nestrpnosti, sem šel nazaj še tisti večer. Pošta je bila odprta vedno do polnoči. Okoli 22. ure sem prišel do pošte in dobil tam le eno priporočeno pismo. Da prejmem odkod denar, sem bil trdno prepričan. Ko sem pismo odprl, sta bila v njem moja odpovedna knjižica poštne hranilnice in pismo od Maksima, ki mi je pisal: »Bil sem na pošti v San Micheleu, pa je gospodična rekla, da ne gre, da bi jaz za tebe podpisal. To sem tudi jaz vedel, te tega ne, da ji bo šel na nos obešati, da hoče podpisati zame. Naročila mi je, naj ti pošljem odpoved, ti pa meni potrdilo. Potrdilo sem dal poštni gospodični, ki ga pošlje na Dunaj. Naročil sem ji še, da naj denar, ko pride, ona pošlje naprej.«

Poleg prvega pisma je bilo še pismo od Maksimovega očeta, katerega sem prosil, če bi mi posodil denar proti vknjižbi, da bi lahko prevzel domačijo. Pisal je pismo, ki ga imam še danes nekje shranjeno: »Kdor nima niti pridnih hlač na sebi, naj si nikar ne domišljuje, da bi lahko posestvo kupil in na njem gospodaril. Nisem bil razočaran, ker nisem niti najmanj računal na posojilo. In zdaj vidim, kako prav je bilo takrat, da nisem dobil tistega denarja. To bi bila zame največja nesreča. Vrglo bi me bilo iz začrtanega tira v čisto drugo smer.

Čudne so življenske prigode in naključja. Ti bogatini so imeli svoje premoženje naloženo v Berlinu in Petrogradu in vse izgubili. Jaz sem pa vzlic vsemu nekaj let pozneje rešil dom in očeta propada.

en 20. Prisostvovali ji bodo samo novinarji in uradne osebe.

× **Latinica zmaguje v Rusiji.** Po objavljenih podatkih je opaziti v Rusiji, zlasti med narodnimi manjšinami, velik napredek latinice, ki je izpodrinila cirilico. Računajo, da se v vzhodnem delu Rusije poslužuje latinice nad 25 milijonov ljudi. Mlajši rod pa je v teh pokrajinah države popolnoma zavrgel cirilico in piše samo z latinico.

× **Plesna prireditev v globini 400 metrov.** Vršila se je nedavno v bližini San Franciska v Kaliforniji v starem rudniku Iron Hillsu 400 m globoko pod zemljo. Stene številnih rogov in sika so bile razsvetljene s tisoči žarnic in obločnic. Čisti dohodek nenavadne prireditve je namenjen za pomoč ponesrečenim rudarjem.

× **Blaznež je ubil ženo in sebe.** Kakor poročajo iz Valparajsa, je tam nemški rudniški inženjer Georg Phillips v nenačnem napadu blaznosti stopil na balkon nekega hotela in začel pridigovati množici na ulici in metati vanjo srebrnike. Razmetal je kakih 5000 peset za katere so se ljudje veselo pulili. Veselje množic pa se je izpremenilo v grozo, ko je Phillips naenkrat privlekel na balkon svojo ženo in jo vrgel na cesto, kjer je obležala mrtva. Nato je blaznež zagrabil še svojo sedemletno hčerko in jo vrgel dol, to-

Na pošti sem podpisal odpoved in napisal kratko pismo Maksimu, naj skrbi, da dobim denar čim hitreje. Nisem mu pisal, kako zelo me je zadelo drugo pismo. V njem ni bilo toliko razumevanja za moj položaj, da bi bilo pismu priloženo vsaj 10 goldinarjev. Koliko gorja bi mi bilo s tem prihranjenega. S pošte sem odšel kakih 12 km daleč, da sem prišel iz območja mesta in prenočil pod veliko staro hrusko, ki mi je bila že znana.

Najbolj me je bolelo, da nisem dobil iz Rive ne pisma ne denarja. Drugo jutro sem prišel v mesto in šel v mojo staro gostilno, kjer sem imel shranjen kovček. Najel sem sobo. Da mi ni Maksim priložil vsaj nekaj goldinarjev, zlasti pa da nisem dobil iz Rive niti odgovora, me je tako potlačilo, da sem legel v posteljo in ležal ves dan in še prihodnjo noč brez vsake hrane kakor otrpel. Tedaj sem spoznal, da sem za telesne bolezne, križe in težave neprimerno bolj odporen kakor za srčne in duševne. Vedno sem potreboval precej časa, da sem imel koga resnično in iskreno rad. Spet pa je dolgo trajalo, da sem ga pozabil. O značaju ljudi, ki so mi bili bližji, se nisem skoro nikoli zmotil. To me je pa tako poparilo, da sem sklenil, da bom tako malce še imel mogoče koga rad, toda iskreno, globoko in pristransko ne, ker nenadno razočaranje preveč boli.

Naslednjih šest dni je bilo nekaj najhujšega v mojem življenju. Vse to gorje pa sem vendar zakrivil sam. Bil sem že nekako štiri mesece v Montpellieru, ko sem dobil priporočeno pismo iz Rive. V njem je bil ovoj pisma, ki sem ga bil pisal iz Bordeauxa na naslov G. B., Riva via Florida. Kar ne morem razumeti, da sem bil pri oddaji pisma tako nepazljiv, površen in lahkomisljen. Pozabil sem namreč napisati Avstrija ali vsaj Evropa, če že ne pravilno Florida ob Gardskem jezeru, pa je pismo romalo v Ameriko na polotok Florido. Moja znanca mi je pisala: »Zdaj razumem tvoj molk. Lepo pa ni, da si tako slabo misliš o meni. Vse, kar imam prihranjenega, ti je na razpolago, samo priši.« Besen sem bil sam na sebe, po drugi strani pa spet vesel, da se je še tako razpletlo. Denarja si potem nisem, izposodil, čeprav je bilo moje življenje težavno. Dolgov delati nisem nikdar maral. To svojo površnost sem si pa zapomnil za vse življenje. Za takšno malo nepazljivost sem dobil od življenske usode kar s kolom po glavi, po srcu in po želodcu. Marsikoga želodec boli, ker je prepoln, mene pa je bolel, ker je bil preprazen. (Nadaljevanje sledi).

da otroka so ljudje srečno ujeli, da se je samo malo poškodovala. Takoj zatem je sam skočil na ulico in je med vožnjo v bolnišnico umrl za poškodbami.

× **Eksplodizija v tvornici za letala je zahtevala 15 smrtnih žrtev.** V tvornicah Isotta-Freschini v Milanu (Italija), kjer izdelujejo letala in avtomobile, je prišlo do strašne eksplozije, ki je po prvih ugotovitvah zahtevala 15 smrtnih žrtev. Poskoplje je v trenutku nesreče naenkrat zažarelo v plamenih fer se med strahovitim pokanjem rušilo. Pok so slišali 25 kilometrov daleč naokoli. Zračni pritisk zaradi eksplozije je bil takšen, da so popokale šipe v razdalji 5 km. Čudno je, da so tvorniška poslopja, ki so stala blizu zgradbe, ki je šla v zrak, ostala le malo poškodovana. Kako je nastala nesreča še ni dognano.

× **Štetje časa v Abesiniji.** Ko smo mi imeli 11. september 1. 1935, so Abesinci imeli 5. in zadnji dan 13. meseca leta 1927. Naslednji dan je bil 1. dan meseca maskarama in leta 1928. V Abesiniji imajo namreč 13 mesecev. 12 po 30 dni in posebni 13. mesec po 5 ali 6 dni. Meseci so imenovani po letnih časih. Najkrajši, 13. mesec se pa imenuje kvagme, kar pomeni dodaten. V tem mesecu se ne izplačuje nobena plača in se ne plačuje nobena najemina.

RADIO LJUBLJANA

od 29. marca do 5. aprila.

Nedelja, 29. marca: 8.00: Telovadba (po 15 minut za ženske in 15 minut za moške; vodil bo prof. Marjan Dobovšek). 8.30: Pevski nastop zbora »Save«, vmes plošče. 9.40: Poštni govor (dr. Mihael Opeka). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz cerkve sv. Cirila in Metoda. 11.00: III. mladinski koncert Glasbene Matice v Ljubljani — prenos iz Filharmonije. 12.30: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 12.45: Ura lahke citraške glasbe (tercet »Vesna«). 13.15: Kar želite, to dobite (plošče po željah). 16.00: Zvišajmo rodovitnost sadnega drevja (inž. Škubec). 16.20: Pisano polje (radijski orkester). 17.00: Pomlad na vrtu (Anton Lap, ravnatelj mestnih nasadov). 17.20: Radijski orkester. 17.40: Razvoj slovenske drame (XII. ura): uvodno predavanje; Ivan Cankar »Kralj na Betajnovi« — drama (izvajajo člani ljubljanskega gledališča). 19.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Beethoven: Pomladna sonata v F-duru (plošče). 20.15: Prenos cerkvenega ljudskega koncerta iz cerkve sv. Petra v Ljubljani. 21.30: Prenos iz Zagreba: Gospin plač — narodni običaj iz Hercegovine. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Veseli zvoki (radijski orkester).

Ponedeljek, 30. marca: 12.00: Valčkova ura (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Debussy: Morje — simfonična pesnitev (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Zdravniška ura: Obolenja prebavnih organov (dr. Bogomir Magajna). 18.20: Cesar Franck: Simfonične variacije za klavir in orkester (plošče). 18.40: Kulturna kronika: Ljudevit Stišny, šolnik in pisatelj (prof. Etbin Bojc). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Koncert nemških skladateljev (radijski orkester). 21.00: II. večer ljubljanskih konservatoristov. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Citraški koncert (Mezgotitis Emil).

Torek, 31. marca: 11.00: Šolska ura: Ljubno doma, kdor ga ima! (Vojko Jagodič). 12.00: Revija glasbil (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Slovanska glasba (radijski orkester). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: K uprizoritvi opere »Kavalir z rožo« v ljubljanskem gledališču (predaval in razlagal ob klavirju bo dr. Danilo Svara). 18.40: Filozofsko predavanje (Fran Terseglav). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: VII. ura slovenskih skladateljev: Matija Tomc (sodelovali bodo: Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, Godalni kvartet, Milena Verbič-Strukljeva, prof. Matija Tomc in Srečko Koporc). 21.15: Radijski orkester. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Orkester New Melody Boys se poslavlja (prenos z nebotičnika).

Sreda, 1. aprila: 12.00: Druga za drugo se plošča vrti. 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Druga za drugo se plošča vrti. 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Mladinska ura: I. Izrezovalna dela (Zdravko Omerza); II. Metuljčki — spevoigra (izvajala bo osnovna šola iz Most). 18.40: Spiritizem (prof. Josip Šimec). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Velik pestri večer (prenos iz prenovljene kolizejske dvorane; sodelovali bodo: »Lažnava deteljača«, znani humoristi v vseh narečjih Rakuša, razni kvarteti in kvinteti, vsakovrstni prominenti kot gostje, reportažni avto, reporterji vseh branž, pomnoženi in običajni ra-



dijski orkester, Monnyjazz in drugi. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Radijski jazz.

Četrtek, 2. aprila: 12.00: Operni zbori (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Češka lahka glasba (plošče). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Glasbeni prizori iz živalstva (radijski orkester). — 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Prenos iz Beograda. — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Radijski orkester.

Petek, 3. aprila: 11.00: Šolska ura: O postanku jam in drugih kraških pojavih (Ivan Michler). — 12.00: Koncert vojaških godb (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Vrsta resnih in veselih pesmic (plošče). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Ženska ura: Kriza družine (Angela Vodetova). — 18.20: Čajkovsky: Romeo in Julija — uvertira (plošče). — 18.40: Pravna ura: O zemljiški knjigi III. (sodnik Valentin Bidovec). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Plošče. — 20.10: Dueti: Klavir in harmonij (Melita Gnjezdova in Dimitrije Kaškarov). — 20.40: Glasbeno predavanje. — 21.00: Liszt: Kristus — oratorij za zbor in orkester (izvajala bo Glasbena Matica v Ljubljani; prenos iz dvorane Uniona; v odmoru okrog). — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda.

Sobota, 4. aprila: 12.00: Plošča za ploščo — napev v napev. — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Plošča za ploščo — napev v napev. — 14.00: Vremenska napoved. — 18.00: Za delopust (radijski orkester). — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Zunanji politični pregled (dr. Alojzij Kuhar). — 20.15: Vražja krčma in druge grozne reči (sodelovali bodo: radijski orkester, člani radijske dramske

družine, gramofon in drugi). — 21.40: Rešitev nagradnih ugank z dne 28. t. m. o koncu »Čudne zgodbe profesorja Hudobivnika« zvočna igra, napisal Joža Vombergar; izvajali bodo člani radijske dramske družine; sedaj boste izvedeli, kakšen je pravičen odgovor na stavljena vprašanja, kakšne so nagrade, kdaj bo žrebanje nagrad in katera velika domača trdka jih bo razdelila. — 22: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Vesela ura (radijski orkester).

SE JE ŽE LOTILA

Mati: »Tako ne pojde dalje, Urška, večno ne boš mogla pohajkovati, treba se ti bo nečesa lotiti.«

Hči: »Sem se že lotila, mamica.«

Mati: »Česa neki?«

Hči: »No, sosedovega ...«

Listnica uredništva

Leše — Prevalje. Brezobrestnega posojila ne boste nikjer dobili. Neke zadrage so bile tako urejene, da bi dajale članom brezobrestna posojila po določenih pogojih, po katerih pa člani lahko čakajo na možnost posojila po več let. Zraven tega pa zahteva vpis v tako zadrugo precejšnje stroške.

Meerbeck. Objavili nismo, ker letnica ni bila dovolj jasno zapisana. Sicer pa se navadno objavljajo le okrogle obletnice (60, 70, 80, 90, pa tudi 65, 75, 85 itd). Torej rajši same take jubilate, ker drugo res nima pomena.

Maribor. Ne moremo najti, kdaj je bil objavljen razglas, da se iščejo dediči po umrlem ameriškem rojaku Ozimu. Zakaj se oglašate šele po dobrem letu? Če smo mi to objavili, smo gotovo po obvestilu izseljenskega urada v Zagrebu. Prosili ste, da vam pisemno odgovorimo, a natančnega naslova niste zapisali.

Planina pri Sevnici. Zal, ne spada v list! **Sv. Križ — Šutna.** Zelo osebno in tako nerazumljivo, da je nemogoče objaviti.

Selnica. Stara pravica na vodo zmerom velja. Nalagač vode kvariti ne sme nihče. Zadeva pa je vendar takšna, da morate za nasvet vprašati pravnega svetovalca, ki mu morate vse natančno obrazložiti.

Sulinci. Ne vemo, kaj ste hoteli povedati.

Za pomlad



45
35

Od št. 30-33 Din 39.
Od št. 34-38 " 45.

Ruta

Občni zbor

Hranilnica in posojilnica pri Mariji Snežni na Velki, r. z. z. n. z., bo dne 4. aprila 1936: ob 15. uri v združni pisarni pri Mariji Snežni z naslednjim dnevnim redom:

1. Zapisnik zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Revizijsko poročilo.
4. Računski zaključek za l. 1935.

Načelstvo.

NOVOST! Samo Din 98.—

št. 63.719. Cenena, a dobra Shock-proof zapestna ura, točno regulirana, lep kromiran okrov, zapestnica iz usnja — številčnica in kazalo osvetljena (Radium)

Din 98.—



zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastoj in poštne prosto. Velike izbira ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v švic

H. SUTTNER, LJUBLJANA 6.

KA-LE-FLUID fiziološki ekstrakt iz življenjske moči in zdrave živali. »Kalefluid« se priporoča v vseh primerih, kjer je delovanje teh žlez oslabiljeno in pri stanju, ki je posledica tega pojava. Pojačuje sekretarno delovanje vseh žlez. Uporablja se pri izmučenosti, pri oslabilih živcih, pri polni nevrasteniji. — Krepi živčni sistem in jači organizem. — Brezplačno detajlno literaturo, zahtevajte: Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković.

Reg. S. br. 5300-32.

Bolečine prenehajo,



POIZKUSITE
TO ZDRAVILNO
SREDSTVO ŠE DREVI

— ko pomočite
bolne in izmučene
noge v kisikovo
kopelj.

Ni več rdečice in vnetja kože med prsti na nogi, ni kurjih oces in žuljev. Tudi oteklin in vnetih mest ni več, ki tako peko. Kupite enostavno v najbližnji parfumeriji ali lekarni ovoj Saltrat Rodella. Vsujte toliko tega sredstva v vročo vodo, da bo dobila videz mleka. Pomočite noge v to kopelj in olajšanje bo nastopilo že v treh minutah. Saltrat Rodell razvija kisik, vzpostavlja živahen obtok krvi — odpravlja bolečine kakor nobeno drugo sredstvo. Zadovoljiv uspeh je zajamčen v vsakem primeru.

MANJŠO PARCELO

priljubljeno za hišo in vrt in to tik glavne ceste Brežice-Pišece želim kupiti. Ponudniki naj pišejo na naslov: Vinko Sagmeister & Pouilly Francais per St. Vid (Doubs) France.

Odvetnica

DR. MIJA FRLAN - JERNEJCIC

je otvorila pisarno in jo pridružila očetovi pisarni dr. Frlana Franceta, advokata — Ljubljana — Miklošičeva 4 - I.

VSE DENARNE ZADEVE TERJATVE V HRANILNIH KNJIŽICAH VSEH DENARNIH ZAVODOV, VREDNOSTNE PAPIRJE (Vojno škodo)

NAKUP IN PRODAJA.

Izvede razne kompenzacije, plačila dolgov pri denarnih zavodih s hranilnimi knjižicami in z gotovino.

IZPOSLUJE IN VNOVCI

vse hranilne knjižice **takoj v gotovini** in hranilne knjižice na varno vknjižbo na mesečno odplačevanje v gotovini v **polnem znesku in jamstvu.**

VLAGATELJI IN DOLŽNIKI

OBRNITE se v gornjih zadevah na spodnji naslov. **ZANESLJIVE NASVETE** glede nakupa, prodaje in naložbe kapitala Vam daje brezplačno in jamči za strogo solidno izvedbo v vseh poslih.

ALOJZIJ PLANINŠEK, bančna poslov. pisarna, Ljubljana, Beethovnova ulica 14/II., telefon 35-10

ZALJUBLJENEC.

Melhior: »Gospodična, zaljubil sem se v vas in se bojim, da ne bom znorel!«
Vera: »Pa me vzemite za ženo!«

Melhior: »Tako nor pa še nisem!«

DENARNA STISKA

Zdravnik: »Dobro, da ste se odločili priti k meni. Bil je že skrajni čas.«

Boltežar: »Razumem, gospod zdravnik, dandanes je vsakdo v denarni stiski.«

PRED SODNIKOM

Sodnik: »Zdaj ste se pa ludo zlagali, ko pravite, da imate samo enega brata.«

Priča: »Saj imam res samo enega.«

Sodnik: »Ne govorite neumnosti! Pravkar je bila zaslišana vaša sestra, ki je pod prisego izpovedala, da je imela dva brata.«

VNETLJIV LES

Učitelj: »Povej mi, Mihec, kakšen les se najraje vname?«

Mihec: »Vžgalice, gospod učitelj.«